

БОЛОВСРОЛ,
ШИНЖЛЭХ УХААНЫ
ЯАМ

ASIAN
DEVELOPMENT
BANK

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ
БОЛОВСРОЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТӨБ

БАГА БОЛОВСРОЛЫН ХИЧЭЭЛ, СУРГАЛТЫН ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЭХ ШАЛГУУР

- ХҮН БА БАЙГАЛЬ
- ХҮН БА ОРЧИН

АНХДУГААР ХЭВЛЭЛ

УЛААНБААТАР 2021

БОЛОВСРОЛ,
ШИНЖЛЭХ УХААНЫ
ЯАМ

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

ASIAN
DEVELOPMENT
BANK

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ
БОЛОВСРОЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТӨБ

БАГА БОЛОВСРОЛЫН ХИЧЭЭЛ, СУРГАЛТЫН ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЭХ ШАЛГУУР

- ХҮН БА БАЙГАЛЬ
- ХҮН БА ОРЧИН

АНХДУГААР ХЭВЛЭЛ

УЛААНБААТАР 2021

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Эрх зүйн баримт бичгүүд	7
Боловсролын үнэлгээ	17

БАГА БОЛОВСРОЛЫН ТҮВШИН

ХҮН БА БАЙГАЛЬ / ХҮН БА ОРЧИН

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. I АНГИ

1.1. I ангийн үнэлгээний нэгж, суралцахуйн үр дүн	22
1.2. Үнэлгээний нэгж тус бүрийн суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур, гүйцэтгэлийн түвшин.....	23
1.2.1. Үнэлгээний нэгж 1. Миний гэр бүл ба би	23
1.2.2. Үнэлгээний нэгж 2. Миний нутаг ба манай сургууль	24
1.2.3. Үнэлгээний нэгж 3. Дэлхий ба орчлон	25

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. II АНГИ

2.1. II ангийн үнэлгээний нэгж, суралцахуйн үр дүн.....	26
2.2. Үнэлгээний нэгж тус бүрийн суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур, гүйцэтгэлийн түвшин.....	27
2.2.1. Үнэлгээний нэгж 1. Миний гэр бүл ба би	27
2.2.2. Үнэлгээний нэгж 2. Миний гэр бүл ба би	29
2.2.3. Үнэлгээний нэгж 3. Дэлхий ба орчлон	30

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. III АНГИ

3.1. III ангийн үнэлгээний нэгж, суралцахуйн үр дүн.....	32
3.2. Үнэлгээний нэгж тус бүрийн суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур, гүйцэтгэлийн түвшин.....	33
3.2.1. Үнэлгээний нэгж 1. Миний гэр бүл ба би	33
3.2.2. Үнэлгээний нэгж 2. Миний нутаг ба манай сургууль	34
3.2.3. Үнэлгээний нэгж 3. Дэлхий ба орчлон	36

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ. IV АНГИ

4.1. IV ангийн үнэлгээний нэгж, суралцахуйн үр дүн	37
4.2. Үнэлгээний нэгж тус бүрийн суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур, гүйцэтгэлийн түвшин.....	38
4.2.1. Үнэлгээний нэгж 1. Амьд бие ба амьдралын орчин	38
4.2.2. Үнэлгээний нэгж 2. Шинж чанар, өөрчлөлт	40
4.2.3. Үнэлгээний нэгж 3. Бодисын төлөв.....	41
4.2.4. Үнэлгээний нэгж 4. Дэлхий ба орчлон	42

ТАВДУГААР БҮЛЭГ. V АНГИ

5.1. V ангийн үнэлгээний нэгж, суралцахуйн үр дүн.....	44
5.2. Үнэлгээний нэгж тус бүрийн суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур, гүйцэтгэлийн түвшин.....	46
5.2.1. Үнэлгээний нэгж 1. Дэлхий ба орчлон	46
5.2.2. Үнэлгээний нэгж 2. Бодисын төлөв	48
5.2.3. Үнэлгээний нэгж 3. Шинж чанар, өөрчлөлт	49
5.2.4. Үнэлгээний нэгж 4. Амьд бие амьдралын орчин	50

МЭНДЧИЛГЭЭ

**Эрхэм баян-эрдэм мэдлэгийг түгээн
дэлгэрүүлэгч эрдэмтэн багш нар аа!**

Хурдацтай хувьсан өөрчлөгдөж буй өнөөгийн нийгэмд зохицон амьдрах хувь хүний эрэлтийг нийгмийн хэрэгцээтэй уялдуулан хөгжүүлэхэд дэлхийн улс орнууд ихээхэн анхаарч, боловсролын тогтолцоогоо улам бүр боловсронгуй болгож байна.

Сургалтын хөтөлбөрт суралцагчийн суралцах чадварын хөгжил, шинжлэх ухааны мэдлэг, ойлголтын эзэмшилт, аливаа зүйлийг судлах сонирхол, идэвх зүтгэлд гарч буй ахиц амжилтыг үнэлэхээр үнэлгээний зорилтыг тодорхойлсон бөгөөд суралцагчийн үнэлгээний журамд “үнэлгээ нь шалгуурт суурилсан” байхаар заасан.

Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2021 оны “Шалгуур үзүүлэлт батлах тухай” А/180 дугаар тушаалаар ерөнхий боловсролын сургуулийн хичээл, сургалтын үр дүнг үнэлэх шалгуурыг боловсролын түвшин, анги, хичээл бүрээр сургалтын хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнд нийцүүлэн боловсруулж, баталлаа.

Энэхүү шалгуур үзүүлэлт батлагдсанаар суралцагчийн ахиц амжилтыг ижил шалгуураар үнэлэх /суралцагчдын ялгаатай байдлыг тодорхойлох/, хичээлийн бэлтгэлийг чанартай хангах /ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖ, ээлжит хичээлийн төлөвлөлт хийх/ зэрэг багш, суралцагч, эцэг эх, асран хамгаалагчийн хамтын ажиллагааг сайжруулах, эргэх холбоотой ажиллах боломж бүрдэх юм.

Оюунлаг, чадварлаг, бүтээлч шинэ эриний “Монгол хүн” бүтээх гол цөм, тулах цэг нь болсон багш, боловсролын ажилтан та бүхэнд эрүүл энх, амжилт бүтээлийн дээдийг хүсэн ерөөе.

Энэхүү гарын авлагыг боловсруулахад оролцсон эрдэмтэн багш, судлаач нар болон техникийн дэмжлэг үзүүлсэн Азийн Хөгжлийн банкны “Эдийн засгийн үед боловсролын чанар, хүртээмжийг сайжруулах төсөл”, Дэлхийн банкны “Бага боловсролын шинэчлэл” төслийн хамт олонд талархал илэрхийлье.

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ

Лувсанцэрэнгийн ЭНХ-АМГАЛАН

Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд

МЭНДЧИЛГЭЭ

Боловсролын үнэлгээний тогтолцоог боловсронгуй болгох үйлсэд оюун ухаан, хүч хөдөлмөрөө зориулан ажиллаж байгаа эрдэмтэн багш, боловсролын ажилтан, судлаачид та бүхнийхээ энэ өдрийн амар амгаланг айлтгая.

Суралцагчдад хаана, ямар орчинд суралцаж байгаагаас үл хамааран ижил шалгуур, ижил арга, аргачлалаар сурлагын амжилт, ахицаа бодитой тодорхойлуулах хэрэгцээ ямагт байдаг. Суралцагчийн эзэмшсэн мэдлэг, чадвар, хандлага төлөвшлийг бодитой, шинжлэх ухаанчаар үнэлж дүгнэн үнэлгээний үр дүнг сургалтын үйл ажиллагаанд үр нөлөөтэйгээр хэрэглэх нь манай орны төдийгүй дэлхийн улс орнуудын багш нарт ч сорилт хэвээр байна.

2018 онд БСШУС-ын (хуучнаар) сайдын А/425 дугаар тушаалаар баталсан “Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчийн болон сургалтын чанарын үнэлгээний журам”-д суралцагчийн үнэлгээг шалгуурт суурилсан бөгөөд суралцагчийн сурах хүсэл эрмэлзэл, сурлагын ахиц, амжилтыг дэмжиж, тэднийг хөгжүүлэхэд чиглэсэн байхаар тодорхойлсон нь дээрх хэрэгцээ, шаардлагыг хангах нөхцөлийг бүрдүүлсэн.

Үнэлгээний шалгуур нь хичээл, сургалтын үр дүнд суралцагчийн юу мэддэг, юу чаддаг, яаж хийж хэрэглэх ёстойг тодорхойлж өгсөн суралцахуй, багшлахуйн ач холбогдолтой “үнэлгээний гол хэрэгсэл” юм. Багш та үнэлгээний шалгуурыг сургалтын үйл ажиллагаанд бүтээлчээр хэрэглэснээр суралцагчийн гүйцэтгэлд тулгуурлан сурлагын амжилт, ахиц, өөрчлөлтийн талаар бодитой, үр нөлөөтэй үнэлэлт, дүгнэлт хийж тэдэнд ямар дэмжлэг, хэрхэн үзүүлэхээ тодорхойлох бүрэн боломж бүрдэнэ.

Боловсролын үнэлгээний төв нь хичээл тус бүрээр эрдэмтэн, багш, судлаачдын баг бүрдүүлэн хичээл, сургалтын үр дүнг үнэлэх шалгуурыг боловсролын түвшин, судлагдахуун бүрээр үнэлгээний ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖИЙН түвшинд анх удаагаа боловсруулж та бүхний гар дээр хүргэж байна.

Үнэлгээний шалгуурыг олон улсын түвшинд боловсролын үнэлгээ, тэр дундаа суралцагчийн үнэлгээ, үнэлгээний шалгуур чиглэлээр баримталж буй онол, үзэл баримтлалд тулгуурлан өөрийн орны сургалтын хөтөлбөр, багшлахуй, суралцахуйн онцлогийг харгалзан боловсруулсан.

Боловсролын үнэлгээний тогтолцоог сайжруулахад үнэтэй хувь нэмэр оруулах эрхэм багш та бүхний үйлс нь улам өөдөө байж, боловсролын хөгжлийн төлөө сэтгэл, зүтгэл нэгдэн урагшилна гэдэгт итгэл дүүрэн байгаагаа илэрхийлье.

БОЛОВСРОЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТӨВ

Лхагвасүрэнгийн **ГАНБАТ**
Захирал

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН,
СПОРТЫН САЙДЫН А/425 ТООТ ТУШААЛ

Захиргааны хэм хэмжээний
актын улсын нэгдсэн санд
2018 оны 06 сарын 29-ны
өдрийн 13867 дугаарт бүртгэв.

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ,
СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН
САЙДЫН ТУШААЛ

2018 оны 06 сарын 29 өдөр

Дугаар А/425

Улаанбаатар хот

Журам шинэчлэн батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсэг, Бага, дунд боловсролын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1, 9.2, 9.3 дахь хэсэг, Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 3 дугаар бүлгийн 3.2.9 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчийн болон сургалтын чанарын үнэлгээний журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. “Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчийн болон сургалтын чанарын үнэлгээний журам”-ыг 2018-2019 оны хичээлийн жилээс эхлэн өмчийн бүх хэлбэрийн бага, суурь, бүрэн дунд боловсрол эзэмшүүлэх сургалтын байгууллагад мөрдсүгэй.

3. Энэхүү журмыг албан бус сургалтын дүйцсэн хөтөлбөрөөр суралцаж буй суралцагчдыг үнэлэхэд баримталсугай.

4. Энэхүү тушаалаар батлагдсан журмын хэрэгжилтийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Ерөнхий боловсролын бодлогын газар /Г.Ням-Очир/, Боловсролын үнэлгээний төв /Ж.Ган-Эрдэнэ/, нийслэлийн Боловсролын газар, аймгуудын Боловсрол, соёл, урлагийн газарт тус тус даалгасугай.

5. Журмыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг жил бүр улсын төсөвт тусгаж ажиллахыг Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газар /Х.Галсанхүү/, Боловсролын үнэлгээний төв /Ж.Ган-Эрдэнэ/-д тус тус үүрэг болгосугай.

6. Журам шинэчлэн батлагдсантай холбогдуулан Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын 2013 оны “Журам, загвар шинэчлэн батлах тухай” А/309 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчийн болон чанарын үнэлгээний журам”-ыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД

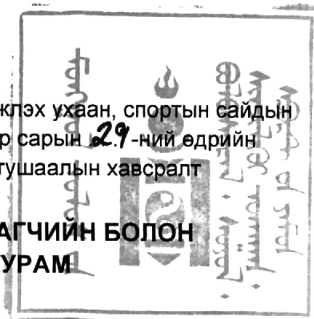

Ц.ЦОГЗОЛМАА

0001553

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН САЙДЫН А/425 ТООТ ЖУРМЫН ХАВСРАЛТ

Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын сайдын
2018 оны 06 дугаар сарын 29-ний өдрийн
А/425 дугаар тушаалын хавсралт

ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН СУРАЛЦАГЧИЙН БОЛОН СУРГАЛТЫН ЧАНАРЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Өмчийн бүх хэлбэрийн ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчийн мэдлэг, чадварын ахиц амжилт, үр дүн, төлөвшлийг үнэлж, дүгнэх, хөндлөнгийн хяналт, чанарын үнэлгээ хийхэд энэхүү журмыг баримтална.

1.2. Суралцагчийн үнэлгээ нь сурлагын ахиц, амжилтыг үнэлж, сургалтын арга хэлбэр, зохион байгуулалтад тохируулга хийх; анги дэвших болон сургууль төгсөх шалгалт /цаашид "улсын шалгалт" гэх/ нь сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн үр дүнг үнэлж, сургуулийн үйл ажиллагаа, багшийн арга зүй, ур чадварыг сайжруулах; чанарын үнэлгээ нь боловсролын чанар, үр дүнг тодорхойлж, бодлого, төлөвлөлтийг боловсронгуй болгоход тус тус чиглэнэ.

Хоёр. Үнэлгээнд баримтлах зарчим

2.1. Үнэлгээ нь шударга, бодитой, хөндлөнгийн нөлөөллөөс ангид, шалгуурт суурилсан, суралцагчийн сурах хүсэл эрмэлзэл, сонирхол, ур чадвар, ахиц, амжилтыг дэмжсэн, урамшуулах, хөгжүүлэхэд чиглэсэн байх;

2.2. Үнэлж дүгнэх үйл ажиллагаа нь зорилготой, сургалтын хөтөлбөрт нийцсэн, суралцагчийн нас, сэтгэхүй, хөгжлийн ялгаатай байдал, онцлог хэрэгцээг харгалзсан, агуулга, хэлбэр нь уян хатан, багш, суралцагч, эцэг эх, асран хамгаалагчид ойлгомжтой, нээлттэй, ил тод байх;

2.3. Анги дэвших болон улсын шалгалтын сэдэв, даалгавар нь танин мэдэхүйн түвшинд нийцсэн, тохирц, найдварыг шалгасан, нууцлалыг хадгалсан, шалгуулагчдыг хүндэтгэсэн, найдвартай байх.

Гурав. Суралцагчийн мэдлэг, чадвар, төлөвшлийн үнэлгээ

3.1. Суралцагчийн үнэлгээ нь тэдний эзэмшсэн мэдлэг, чадварын ахиц, төлөвшил, хандлагын өөрчлөлтийг тооцох, сургууль, багшийн үйл ажиллагааг үнэлж, дүгнэх, сургалтын чанар, үр дүнг сайжруулахад чиглэнэ.

3.2. Суралцагчийн үнэлгээ нь оношлох, явцын, үр дүнгийн гэсэн төрөлтэй байх бөгөөд үнэлгээ нь шалгуурт суурилсан байна.

3.3. "Шалгуурт суурилсан үнэлгээ" нь суралцагчийн амжилтын түвшинг хүрэх үр дүнтэй харьцуулан үнэлэхэд чиглэнэ.

3.4. Хичээл, сургалтын үр дүнг үнэлэх шалгуурыг боловсролын түвшин, анги, хичээл бүрээр боловсролын эрдэм шинжилгээ, арга зүйн байгууллага, боловсролын үнэлгээний байгууллага хамтран боловсруулж, батална.

3.5. Оношлох үнэлгээ нь хичээлийн жилийн эхэнд эсвэл нэгж хичээл, бүлэг сэдэв эхлэхийн өмнө суралцагчийн мэдлэг, чадварын түвшинг тандах зорилгоор хийх үнэлгээ байна. Оношлох үнэлгээг ажиглалт, ярилцлага, хэлэлцүүлэг, асуулт, сорил, судалгаа гэх мэт хэлбэрээр хийнэ.

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН САЙДЫН А/425 ТООТ ЖУРМЫН ХАВСРАЛТ

3.6. Явцын үнэлгээ нь суралцахуйг дэмжих, сайжруулах зорилгоор хичээл, сургалтын явцад тогтмол хийх үнэлгээ байна.

3.7. Явцын үнэлгээг хичээлийн явцад суралцагчийн суралцах үйлийг дэмжихэд чиглэсэн ажиглалт, асуулт, ярилцлага, хэлэлцүүлэг, бие даах ажил, рубрик, суралцагчийн өөрийн болон бусад суралцагчийн үнэлгээ гэх мэт арга, хэлбэрээр багш хийнэ. Явцын үнэлгээг сургалтын баримт бичиг /багшийн журнал/-т стандарт бус тэмдэглэгээгээр тэмдэглэж болно.

3.8. Үр дүнгийн үнэлгээг сурлагын амжилтын үр дүнг хэмжих зорилгоор бүлэг сэдвийн төгсгөл болон хагас жил /II улирлын төгсгөл/, хичээлийн жилийн эцэс /IV улирлын төгсгөл/-т хийнэ. Анги дэвших, улсын шалгалт нь үр дүнгийн үнэлгээ байна.

3.9. Үр дүнгийн үнэлгээг аман болон бичгийн шалгалт, сорил, туршилт, судалгааны ажил, тайлан, төсөлт ажил, илтгэл, эссэ, бүтээл, биечлэн хийж гүйцэтгэх зэрэг хэлбэрээр хийнэ.

3.10. Суралцагчийн мэдлэг, чадвар, төлөвшлийн ахиц амжилт, өөрчлөлтийг үнэлэхэд I, II ангид оношлох болон явцын үнэлгээ, III-XII ангид оношлох, явцын, үр дүнгийн үнэлгээний төрлийг ашиглана.

3.11. Үр дүнгийн үнэлгээ нь тухайн хичээл, судлагдахууны агуулгын хүрээнд дараах 8 түвшинтэй байна.

Түвшин	Үнэлгээ, хувиар	Үнэлгээний түвшний шалгуур
VIII	90-100	- Шинжлэх ухааны юмс үзэгдэл, нэр томьёо, ухагдахуун, хууль зарчим, зүй тогтлыг бүрэн ойлгож, шинжлэх ухааны үг хэллэг ашиглан аливаа асуудлыг тайлбарлах, тодорхойлох, үнэлэлт дүгнэлт өгөх, санал гаргах түвшинд эзэмшсэн - Эзэмшсэн мэдлэг ойлголтоо асуудал шийдвэрлэх, мэдээлэл боловсруулах ямар ч нөхцөлд хэрэглэдэг - Таамаглал /асуудал, асуулт/ дэвшүүлэн шинжлэн судлах үйлээ төлөвлөдөг - Асуудал шийдвэрлэх, мэдээлэл боловсруулах оновчтой аргыг сонгон хэрэглэдэг - Асуудал, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, эргэцүүлэн бодож дүгнэлт гаргадаг, түүнийгээ шинжлэх ухааны үүднээс оновчтой илэрхийлдэг
VII	80-89	- Шинжлэх ухааны юмс үзэгдэл, нэр томьёо, ухагдахуун, зарчим, хууль, зүй тогтол, хоорондын хамаарлыг ойлгож эзэмшсэн - Эзэмшсэн мэдлэг ойлголтоо танил бус нарийн төвөгтэй нөхцөлд хэрэглэдэг - Таамаглал /асуудал, асуулт/ дэвшүүлэн шинжлэн судлах үйлээ төлөвлөдөг - Асуудал шийдвэрлэх, мэдээлэл боловсруулах оновчтой аргыг сонгодог - Асуудал, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, эргэцүүлэн бодож дүгнэлт гаргадаг, түүнийгээ оновчтой илэрхийлдэг
VI	70-79	- Шинжлэх ухааны юмс үзэгдэл, нэр томьёо, ухагдахуун, зарчим, хууль зүй тогтлыг ойлгосон - Эзэмшсэн мэдлэг ойлголтоо танил төвөгтэй нөхцөлд хэрэглэдэг - Таамаглал /асуудал, асуулт/ дэвшүүлж, шинжлэн судлах үйлийг зааврын дагуу төлөвлөдөг - Асуудлыг шийдвэрлэх, мэдээллийг боловсруулах тохирох аргыг сонгон хэрэглэдэг - Асуудал, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, эргэцүүлэн бодож дүгнэлт гаргадаг
V	60-69	- Шинжлэх ухааны нэр томьёо, ухагдахуун, зарчим, хуулийг ойлгосон - Эзэмшсэн мэдлэг ойлголтоо шинэ нөхцөлд зааврын дагуу хэрэглэдэг - Таамаглал /асуудал, асуулт/ дэвшүүлж, шинжлэн судлах, төлөвлөхөд оролцдог - Асуудал шийдвэрлэх, мэдээлэл боловсруулах тохирох аргыг сонгодог. - Асуудал, мэдээллийг эргэцүүлэн бодож, гол санааг илэрхийлдэг
IV	50-59	- Шинжлэх ухааны нэр томьёо, ухагдахуун, зарчмыг бүрэн ойлгосон. - Эзэмшсэн мэдлэг ойлголтоо танил нөхцөлд хэрэглэдэг - Асуулт асуух, асуудал таамаглал дэвшүүлж, шинжлэн судлах үйлд оролцдог. - Асуудал шийдвэрлэх, мэдээлэл боловсруулах аргыг сонгон хэрэглэхийг хичээдэг. - Асуудал, мэдээллийг эргэцүүлэн бодож, санал бодлоо энгийн байдлаар илэрхийлдэг

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН САЙДЫН А/425 ТООТ ЖУРМЫН ХАВСРАЛТ

III	40-49	• Шинжлэх ухааны нэр томьёо, ухагдахуун, зарчмыг ойлгох, тайлбарлах түвшинд эзэмшсэн • Эзэмшсэн мэдлэг ойлголтоо танил, хялбар нөхцөлд хэрэглэдэг • Бусдын дэмжлэгтэй, зааврын дагуу хялбар асуудлыг шийдвэрлэдэг • Асуулт асууж, таамаглал дэвшүүлдэг
II	30-39	• Шинжлэх ухааны нэр томьёо, ухагдахууныг таних, нэрлэх, цээжлэх түвшинд эзэмшсэн • Эзэмшсэн мэдлэг ойлголтоо заавар, аргачлалын дагуу ашигладаг
I	0-29	• Шинжлэх ухааны нэр томьёо, ухагдахууныг таних, нэрлэх түвшинд эзэмшсэн

3.12. I-II ангид суралцагчийн тухайн хичээлийн жилд хүрсэн үр дүнг явцын үнэлгээнд үндэслэн анги удирдсан багш дүгнэн хувийн хэрэгт бичиж, эцэг эх, асран хамгаалагчид танилцуулна.

3.13. III-XII ангийн суралцагчийг бүлэг сэдвийн төгсгөлд, хичээлийн жилийн II, IV улирлын эцэст тус тус багш үнэлнэ. Энэхүү үнэлгээний үр дүн /хувь/-г ангийн журналд тэмдэглэнэ. IV улирлын эцэст хийсэн үнэлгээ /хувь/ нь жилийн эцсийн дүн байна.

3.14. III-XII ангийн жилийн эцсийн дүн болон анги дэвших, улсын шалгалтын дүнг ангийн журнал, суралцагчийн хувийн хэрэгт анги удирдсан багш тус тус тэмдэглэнэ.

3.15. Тусгай хэрэгцээт боловсролын сургалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөрөөр суралцаж буй суралцагчийг тухайн төлөвлөгөө, хөтөлбөрт нийцсэн шалгуураар үнэлнэ. Шалгуурыг боловсролын эрдэм шинжилгээ, арга зүйн байгууллага, боловсролын үнэлгээний байгууллага хамтран боловсруулна.

3.16. Хөгжлийн бэрхшээлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилсан ганцаарчилсан сургалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөрөөр суралцаж буй суралцагчийн хөгжлийн ахиц, өөрчлөлтийг явцын үнэлгээгээр үнэлнэ. Суралцагчийн анги дэвших, сургууль төгсөх асуудлыг явцын үнэлгээнд үндэслэн, энэхүү журмын 4.6-д заасан шалгалтын комисс шийдвэрлэнэ.

3.17. Ерөнхий боловсролын сургууль, боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллага багшид зөвлөн туслах зорилгоор суралцагчийн мэдлэг, чадварын түвшинд хөндлөнгийн үнэлгээ, хяналт-шинжилгээ хийж болно. Энэхүү үнэлгээ, хяналт-шинжилгээ нь тухайн байгууллагын жилийн ажлын төлөвлөгөөнд тусгагдсан байна.

3.18. Суралцагчийн төлөвшилийг хичээл, хичээлээс гадуурх сургалтын ажилд оролцсон байдал, идэвх санаачилгын талаарх хичээл заадаг болон анги удирдсан багшийн тэмдэглэл, баримт нотолгоонд үндэслэн дараах чиглэлээр дүгнэж, суралцагчийн хувийн хэрэгт бичнэ.

- санал бодлоо илэрхийлэх, бусдыг хүндэтгэн харилцах, зөрчил, маргааныг эв зүйгээр шийдвэрлэх байдал;
- бие даан сурах арга барил, бусадтай хамтран ажиллах;
- шинжлэн судлах хүсэл эрмэлзэл, сонирхол, оролцоо;
- соёл, уламжлалаа дээдлэх, асуудал шийдвэрлэх чадвар, бүтээлч, ажил хэрэгч байдал;
- хувийн болон орчны эрүүл ахуй, аюулгүй амьдрах, байгальтай харьцах, хамгаалах, нийгмийн харилцаанд оролцох хандлагад гарч буй өөрчлөлт;
- шинэ орчин, харилцаанд дасан зохицох чадварт гарч буй өөрчлөлт.

3.19. Анги удирдсан багш суралцагчийн мэдлэг, чадвар, төлөвшилийн үнэлгээний талаарх дүгнэлт, саналыг хичээлийн жилийн II, IV улирлын эцэст эцэг эх, асран хамгаалагчид танилцуулна.

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН САЙДЫН А/425 ТООТ ЖУРМЫН ХАВСРАЛТ

3.20. Суралцагчийн мэдлэг, чадвар, төлөвшлийн үнэлгээний мэдээлэл нууцлалтай байх бөгөөд энэхүү мэдээлэлтэй багш, суралцагч, эцэг эх, асран хамгаалагч цахим болон бусад хэлбэрээр танилцах боломжийг сургууль бүрдүүлнэ.

Дөрөв. Анги дэвших шалгалт, түүний зохион байгуулалт

4.1. Анги дэвших шалгалт нь суралцагчийн мэдлэг, чадвар эзэмшилтийн түвшинг тогтооход чиглэнэ.

4.2. Сургууль нь энэхүү журмын 3.4-т заасан байгууллагаас баталсан шалгуурын дагуу дараах чиглэлээр журмын 3.9-д заасан хэлбэрээс сонгож анги дэвших шалгалтыг зохион байгуулна.

Боловсролын түвшин	Анги	Шалгалтын тоо	Шалгалтын чиглэл
Бага боловсрол	III	1	Нэгдмэл агуулга /III ангийн хөтөлбөрийн агуулгаар/
	IV	2	- Сургууль сонгох 1 хичээл - Нэгдмэл агуулга /шалгалттай хичээлээс бусад/
Суурь боловсрол	VI	2	- Монгол хэл, бичиг, уран зохиол /нэгдмэл агуулга/ - Математик - Сургууль сонгох 1 хичээл
	VII	3	- Монгол хэл, бичиг, уран зохиол /нэгдмэл агуулга/ - Математик - Сургууль сонгох 1 хичээл /шалгалтгүй хичээлээс/
	VIII	3	- Монгол хэл, бичиг, уран зохиол /нэгдмэл агуулга/ - Математик - Суралцагч сонгох 1 хичээл /шалгалтгүй хичээлээс/
Бүрэн дунд боловсрол	X	3	- Монгол хэл, бичиг, уран зохиол /нэгдмэл агуулга/ - Математик - Суралцагч сонгох 1 хичээл /хими, биологи, физик, газарзүй, нийгмийн ухаан, түүх, англи хэл, орос хэл хичээлээс/
	XI	3	- Монгол хэл, бичиг, уран зохиол /нэгдмэл агуулга/ - Математик - Сонгох хичээл /хими, биологи, физик, газарзүй, нийгэм судлал, түүх, англи хэл, орос хэл хичээлээс/

4.4. Журмын 3.4-т заасан байгууллагаас баталсан шалгуур болон “Анги дэвших шалгалтын бюпринт” /цаашид бюпринт гэх/, шалгалт зохион байгуулах нэгдсэн удирдамж, шалгалтын үр дүнд шинжилгээ хийх маягт, зөвлөмжийг боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллага жил бүрийн 5 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ерөнхий боловсролын сургуульд хүргүүлнэ.

4.5. Боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллага нь ерөнхий боловсролын сургуулийн анги бүрийн сургалтын хөтөлбөрт нийцсэн “Даалгаврын нээлттэй сан” бүрдүүлж, өмчийн бүх хэлбэрийн сургуульд хүргэх, түүнийг хэрэглэх арга зүйгээр хангах ажлыг хичээлийн жилийн турш зохион байгуулна.

4.6. Анги дэвших болон улсын шалгалт зохион байгуулах ажлыг сургуулийн захирлын тушаалаар томилогдсон “Шалгалтын комисс” зохион байгуулна. Комиссын дарга нь сургуулийн захирал байх бөгөөд сургалтын менежер, багш, суралцагчийн эцэг эх, асран хамгаалагчийн төлөөллийг оролцуулна. Комиссын гишүүн эцэг эх, асран хамгаалагчийн төлөөлөл шалгалтын сэдэв, даалгавар боловсруулахад оролцохгүй.

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН САЙДЫН А/425 ТООТ ЖУРМЫН ХАВСРАЛТ

4.7. Энэхүү журмын 4.6-д заасан шалгалтын комисс дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

4.7.1. анги дэвших шалгалт зохион байгуулах удирдамж, дэг боловсруулж, хэрэгжүүлэх;

4.7.2. анги дэвших шалгалттай холбогдон гарсан аливаа гомдол, маргааныг эцэслэн шийдвэрлэх;

4.7.3. шалгалтын үнэлгээ, дүн мэдээг боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллагаас өгсөн зөвлөмж, маягтын дагуу нэгтгэн, шалгалт зохион байгуулж дууссанаас хойш 10 хоногийн дотор боловсролын салбарын мэдээллийн системд оруулах ажлыг удирдамжаар хангах, хяналт тавих.

4.8. Боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллага нь анги дэвших шалгалтын үр дүнд шинжилгээ хийж, сургууль бүрд зөвлөмж боловсруулж, жил бүрийн 8 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор хүргүүлнэ.

4.9. Боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллага нь анги дэвших шалгалтын дүнд үндэслэн зөвлөн туслах ажлын төлөвлөгөө боловсруулж хэрэгжүүлнэ.

4.10. Сургууль энэхүү журмын 4.8-д заасан зөвлөмжид үндэслэн сургалтын үйл ажиллагааг төлөвлөн явуулна.

Тав. Улсын шалгалт, түүний зохион байгуулалт

5.1. Улсын шалгалт нь бага, суурь, бүрэн дунд боловсролын сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилт, сурлагын амжилтад хөндлөнгийн үнэлгээ, хяналт-шинжилгээ хийхэд чиглэнэ.

5.2. Улсын шалгалтын үр дүн нь бага, дунд боловсролын сургалтын үр ашиг тооцох, сурлагын амжилтыг сайжруулах суурь мэдээлэл болно.

5.3. Бага, суурь бүрэн дунд боловсролын түвшний төгсөх ангийн суралцагч дараах хичээлээр улсын шалгалт өгнө.

Боловсролын түвшин	Анги	Шалгалтын тоо	Шалгалтын агуулга
Бага боловсрол	V	3	1. Монгол хэл 2. Математик 3. Хүн ба байгаль
Суурь Боловсрол	IX	4	1. Монгол хэл, бичиг, уран зохиол /нэгдмэл агуулга/ 2. Математик 3. Сонгох шалгалт: /суралцагч аль нэгийг сонгоно./ • Байгалийн ухааны нэгдмэл агуулга • Нийгмийн ухаан, түүх /нэгдмэл агуулга/ 4. Гадаадхэл /англи хэл, орос хэл-аль нэгийг суралцагч сонгоно/
Бүрэн дунд боловсрол	XII	4	1. Монголхэл, бичиг, уран зохиол /нэгдмэл агуулга/ 2. Математик 3. Сонгох шалгалт /хими, биологи, физик, газарзүй, нийгмийн ухаан, түүх аль нэгийг сонгоно/ 4. Гадаад хэл /англи, орос хэл-аль нэгийг суралцагч сонгоно/

5.4. Улсын шалгалтын товыг боловсролын үнэлгээний байгууллагаас жил бүр тогтоох бөгөөд шалгалтыг улсын хэмжээнд зэрэг эхлүүлж, дуусгана.

5.5. Улсын шалгалтын үнэлгээг энэхүү журмын 3.11-д заасан үнэлгээгээр үнэлнэ.

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН САЙДЫН А/425 ТООТ ЖУРМЫН ХАВСРАЛТ

5.7.Боловсролын үнэлгээний байгууллага нь "Улсын шалгалтын бюпринт" /цаашид бюпринт" гэх/, шалгалтын сэдэв боловсруулах, дүгнэх зөвлөмжийг жил бүрийн 5 дугаар сарын 15- ны өдрийн дотор баталгаажуулж, боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллагад хүргүүлнэ.

5.8.Боловсролын үнэлгээний байгууллага нь бага, суурь, бүрэн дунд боловсролын анги бүрийн сургалтын хөтөлбөрт нийцсэн "Даалгаврын нээлттэй сан" /цаашид "даалгаврын сан" гэх/ бүрдүүлэх, шинэчлэх, баяжуулалт хийх ажлыг хариуцна.

5.9.Боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллага нь "Улсын шалгалтын комисс"- ыг жил бүрийн 5 дугаар сарын 01 -ний өдрийн дотор байгуулна. Энэхүү комисс нь тухайн орон нутагт улсын шалгалт зохион байгуулах ажлыг удирдлага, арга зүйгээр хангаж, хяналт тавьж ажиллана.

5.10. Сургууль дээр улсын шалгалт зохион байгуулахтай холбогдуулан энэхүү журмын 4.6-д заасан шалгалтын комисс дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

5.10.1.улсын шалгалтын удирдамж, дэгийг боловсруулж, шалгалтыг зохион байгуулах;

5.10.2.шалгалт эхлэхээс 1 өдрийн өмнө энэхүү журмын 5.7-д заасан бюпринт, зөвлөмжийн дагуу улсын шалгалтын сэдэв боловсруулж, нууцлалыг хариуцах;

5.10.3.шалгалтын дүн мэдээг боловсролын салбарын мэдээллийн системд оруулах ажлыг удирдан зохион байгуулж, хяналт тавих;

5.10.4.хөгжлийн бэрхшээлтэй суралцагч шалгалт өгөх тохиолдолд тэдний хөгжлийн онцлог, хэрэгцээнд тохирсон шалгалтын орчин бүрдүүлэх;

5.10.5.улсын шалгалттай холбогдон гарсан аливаа маргааныг эцэслэн шийдвэрлэх;

5.10.6.шалгалтын материал, тайланг сургуулийн архивт хүлээлгэн өгөх.

5.11.Шалгалт зохион байгуулах хугацаанд улсын болон олон улсын уралдаан, тэмцээнд оролцсон суралцагчийн улсын шалгалтын үнэлгээг нотлох баримтад үндэслэн жилийн эцсийн үнэлгээгээр тооцно.

5.12.Суралцагч өвчлөх, ар гэрийн гачигдал тохиолдох болон давагдашгүй хүчин зүйлийн улмаас шалгалт өгөөгүй эсвэл дутуу өгсөн тохиолдолд улсын шалгалтын үнэлгээг жилийн эцсийн үнэлгээгээр тооцож болно.

5.13.Боловсролын үнэлгээний байгууллага нь боловсролын салбарын мэдээллийн системд оруулсан улсын шалгалтын дүнд шинжилгээ хийж, жил бүрийн 10 дугаар сард багтаан, боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон боловсролын эрдэм шинжилгээ, арга зүйн байгууллагад тус тус хүргүүлнэ.

5.14.Журмын 5.9-д заасан "Улсын шалгалтын комисс" нь улсын шалгалт зохион байгуулсан тайланг нэгтгэн, шалгалт дууссанаас хойш 10 хоногийн дотор боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

Зургаа. Чанарын үнэлгээ, түүний зохион байгуулалт

6.1.Бага, дунд боловсролын чанарын үнэлгээ нь суралцагчийн мэдлэг, чадварын түвшинг үндэсний түвшинд тогтоох, сурлагын амжилтад нөлөөлж буй хүчин зүйлийг судлах, боловсролын бодлогын хэрэгжилтийг үнэлэхэд чиглэнэ.

6.2.Чанарын үнэлгээг боловсролын үнэлгээний байгууллага зохион байгуулна.

6.3.Чанарын үнэлгээнд өмчийн бүх хэлбэрийн ерөнхий боловсролын сургуулийн нийт суралцагчийн 10-аас доошгүй хувийг хамруулна.

6.4.Боловсролын үнэлгээний байгууллага нь чанарын үнэлгээ зохион байгуулах товыг боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн тогтооно.

6.5.Чанарын үнэлгээг зохион байгуулах агуулгын хүрээ, шалгуурыг боловсролын үнэлгээний байгууллага, боловсролын эрдэм шинжилгээ, арга зүйн байгууллага хамтран жил бүрийн 01 дүгээр сард багтаан тогтооно.

6.6.Боловсролын үнэлгээний байгууллага нь чанарын үнэлгээг зохион байгуулах удирдамж, аргачлалыг жил бүрийн 2 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор боловсруулж, боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаар баталгаажуулна.

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СПОРТЫН САЙДЫН А/425 ТООТ ЖУРМЫН ХАВСРАЛТ

6.7.Боловсролын үнэлгээний байгууллага нь чанарын үнэлгээний өгөгдлийн сан үүсгэх, дүн шинжилгээ хийж, тайлан, санал, дүгнэлтийг боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, боловсролын эрдэм шинжилгээ, арга зүйн байгууллага, багшийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалт, арга зүйн байгууллага, боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллагад тус тус хүргүүлнэ.

6.8.Чанарын үнэлгээний үр дүнд үндэслэн энэхүү журмын 6.7-д заасан байгууллага бодлого боловсруулах, зөвлөн туслах ажлыг зохион байгуулна.

6.9.Боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллага, ерөнхий боловсролын сургуулийн удирдлага чанарын үнэлгээний тайланд үндэслэн сурлагын амжилтыг сайжруулах төлөвлөгөө гаргаж ажиллана.

6.10.Боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллага нь чанарын үнэлгээг зохион байгуулахад бүх талын дэмжлэг үзүүлж ажиллана.

Долоо. Бусад

7.1.Аливаа төрийн бус байгууллага, иргэний нийгмийн байгууллага боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын зөвшөөрөлгүйгээр суралцагчийн мэдлэг, чадвар, төлөвшлийг үнэлэх, шалгалт зохион байгуулахыг хориглоно.

---oOo---

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ САЙДЫН А/180 ТУШААЛ

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ САЙДЫН ТУШААЛ

2021 оны 05 сарын 14 өдөр

Дугаар А/180

Улаанбаатар хот

Шалгуур үзүүлэлт батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Боловсролын тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.1.2, 28.1.8 дахь заалт, Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын сайдын 2018 оны "Журам шинэчлэн батлах тухай" А/425 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчийн болон сургалтын чанарын үнэлгээний журам"-ын 3.4 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ НЬ:

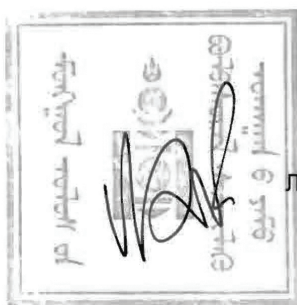
1. Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчийн хичээл, сургалтын үр дүнг үнэлэх шалгуурыг хавсралтаар баталсугай.

2. Суралцагчийн хичээл, сургалтын үр дүнг энэхүү тушаалаар баталсан "Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчийн хичээл, сургалтын үр дүнг үнэлэх шалгуур"-ыг баримтлан 2021-2022 оны хичээлийн жилээс эхлэн үнэлсүгэй.

3. Шалгуурын дагуу үнэлгээ хийх арга зүйн зөвлөмжийг боловсруулж, ерөнхий боловсролын сургуулийн багш, удирдах ажилтныг арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Бага, дунд боловсролын газар /Т.Ням-Очир/, Боловсролын үнэлгээний төв /Л.Ганбат/, аймаг, нийслэлийн Боловсрол, соёл, урлагийн газрын дарга нарт үүрэг болгосугай.

4. Энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Төрийн нарийн бичгийн дарга Д.Батбаатарт даалгасугай.

САЙД

Л.ЭНХ-АМГАЛАН

142110643

СУРАЛЦАГЧИЙН ҮНЭЛГЭЭ (*Student assessment*)

Сурлагын амжилтын түвшнийг тогтоох, мэдлэг, чадвар, хандлага төлөвшлийн ахиц, өөрчлөлтийг бодитой үнэлэх, тэдэнд тулгарч буй бэрхшээлийг илрүүлж дэмжлэг үзүүлэх, урамшуулах үйл явц;

ШАЛГУУР (*Criteria*)

Зорилт, стандартын биелэлтийг тодорхойлоход ашигладаг жишиг үзүүлэлт эсвэл түвшин;
(UNESCO-CEPES, 2007)

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ШАЛГУУР (*Assessment criteria*)

Суралцахуйн үр дүнд хүрэхэд шаардлагатай тодорхой мэдлэг, чадвар, хандлагыг тодорхойлдог.

ОНОШЛОХ ҮНЭЛГЭЭ (*Diagnostic assessment*)

Хичээл, сургалтын эхэнд суралцагчдын өмнөх мэдлэг, чадвар, хандлага төлөвшлийг тандах зорилгоор хийгдэх үнэлгээ;

ЯВЦЫН ҮНЭЛГЭЭ (*Formative assessment*)

Багш, суралцагчийн зүгээс суралцагчийн “суралцахуй”-г танин мэдэх, хариу үйлдэл үзүүлэх зорилгоор сургалтын явц /ээлжит хичээл/-д хийгдэх үнэлгээ;

ҮР ДҮНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ (*Summative assessment*)

Хичээл, сургалт /нэгж, хагас жил, жилийн эцэст г.м тодорхой хугацааны/-ын дараа үнэлгээний шалгуурт хүрсэн байдлыг тогтоож, цаашид суралцахуй болон багшлахуйд анхаарах зүйлийг тодорхойлох зорилгоор хийгдэх үнэлгээ;

СУРАЛЦАГЧИЙН ҮНЭЛГЭЭ

Боловсролын үнэлгээний нэг чухал хэсэг нь суралцагчийн үнэлгээ юм. Энэ нь суралцагчийн суралцах үйл ажиллагаа /суралцахуй/-ны талаарх мэдээлэл цуглуулах, сайжруулах, шаардлагатай тохиолдолд шийдвэр гаргах зорилгоор системтэй мэдээлэл цуглуулах, дүн шинжилгээ хийх, үнэлэлт дүгнэлт хийх үйл явц юм. Багш нар хичээл сургалтын явцад суралцагчийг үнэлж журналд дүн тавих, нэгж, бүлэг сэдвийн дараа шалгалт /сорилго¹/ авах, засаж оноожуулах /хэмжилт хийх²/, үнэлж дүгнэх³ зэрэг байнга хийдэг ажил нь үнэлгээний үйл явцад хамаарна.

Бид үнэлгээний шалгалт авах, дүн тавих үйл явцыг хийдэг боловч шалгалтаар дамжуулан суралцахуйн талаар ямар ач холбогдолтой мэдээлэл цуглуулж буй, үр дүнд шинжилгээ хийх, шинжилгээний үр дүнг сургалтын үйл ажиллагаанд бүтээлчээр хэрэглэх байдлыг орхигдуулж ирсэн. Суралцагчийн үнэлгээг зөвхөн дүн тавихын тулд хийж ирсэн тогтсон ойлголт, хандлагыг өөрчлөх хэрэгцээ байна.

Суралцагчийн үнэлгээ гэдэгт “суралцагчийн сурлагын амжилтын түвшнийг тогтоох, мэдлэг, чадвар, хандлага төлөвшилийн ахиц, өөрчлөлтийг бодитой үнэлэх, түүнд тулгарч буй бэрхшээлийг илрүүлж дэмжлэг үзүүлэх, урамшуулах үйл явц”-ыг ойлгоно.

Хичээл, сургалтын өдөр тутмын болон тодорхой хугацааны /бүлэг сэдэв, хагас жил, жилийн эцэс/ дараа хийдэг бүх төрлийн үнэлгээ “шалгуур”-т суурилсан байна.

ШАЛГУУРТ СУУРИЛСАН ҮНЭЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ШАЛГУУР

Багш нарын хувьд “үнэлгээ”-г шалгуурт суурилсан байдлаар үр дүнтэй хийхийн тулд үнэлгээний шалгуур болон шалгуурт суурилсан үнэлгээний талаарх мэдлэг ойлголтоо өргөжүүлэн гүнзгийрүүлэх шаардлагатай.

Суралцахуйн үр дүнд эзэмшвэл зохих мэдлэг, чадвар, хандлага төлөвшилд баримжаалж боловсруулсан тодорхой шалгуур (хүрэх үр дүн)-тай харьцуулж суралцагчийн сурлагын амжилтыг үнэлэх үйл явцыг шалгуурт суурилсан үнэлгээ /criterion referenced assessment/ гэдэг. Өөрөөр хэлбэл суралцагчийн гүйцэтгэлийг бусад суралцагчтай бус зөвхөн үнэлгээний шалгууртай харьцуулж үнэлж, дүгнэх үйл явц гэсэн үг.

Үнэлгээний шалгуур нь:

- Суралцахуйн үр дүнд нийцсэн сурагчийн гүйцэтгэлийг хэрхэн тодорхойлохыг зааж өгдөг.
- Сурагч суралцахуйн үр дүнг амжилттай эзэмшсэнийг харуулахын тулд юуг хийж чадаж байгаагийн товч илэрхийлэл
- Суралцахуйн үр дүн бүрийг эзэмшсэн байх тодорхой, хоёрдмол утгагүй нотолгоог бий болгох зорилготой.

1 Сорилго нь бүх суралцагчдыг тодорхой хугацааны дараа зохион байгуулдаг, асуултын багцаас тогтсон үнэлгээний тодорхой төрөл юм. Сорилго нь тоон болон ямар нэг ангиллын хэмжээсийг ашиглан суралцагчийн нэг ба хэд хэдэн шинж чанарыг хэмжих, илэрхийлэх гэсэн системтэй арга хэрэгсэл юм.

2 Хэмжилт нь сорилго, эсвэл үнэлгээний төрлийн үр дүнг тусгай дүрэм (жишээлбэл, зөв хариултыг тоолох, оноо өгөх г.м)-ийн дагуу тоогоор илэрхийлдэг. Ихэнхдээ оноо өгөх /scoring/ гэж тодорхойлдог.

3 Үнэлгээний мэдээллийг хэрэглэн, тогтсон шалгуур үзүүлэлтэд харгалзах чансааг тодорхойлох үйл явц

ХИЧЭЭЛ, СУРГАЛТЫН ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЭХ ШАЛГУУР

Өөрөөр хэлбэл, үнэлгээний шалгуур гэдэг нь сургалтын явцад суралцагч бүрийн эзэмшвэл зохих мэдлэг, чадвар, хандлага төлөвшил буюу хүрэх үр дүн юм.

Үнэлгээний шалгуур нь дараах ач холбогдолтой. Үүнд:

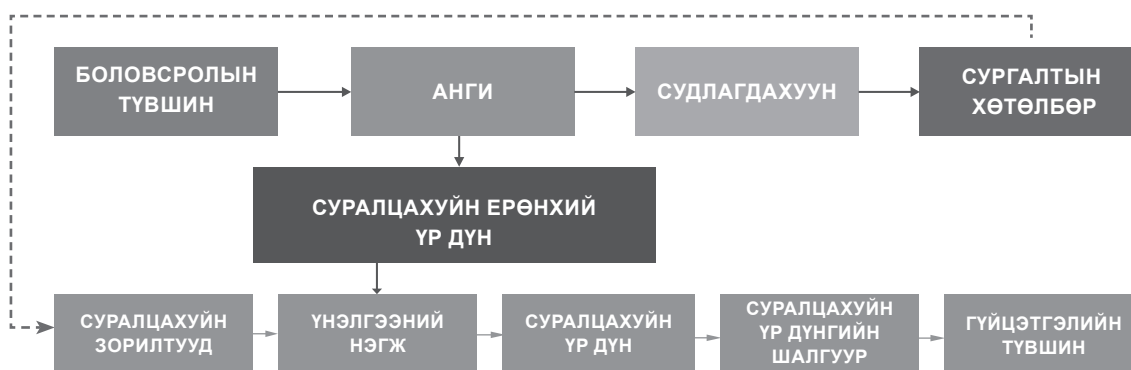
- Суралцагчийн сурлагын амжилтыг үнэлж, дүгнэх ижил хэмжүүрийг тодорхой, ил тод болгох.
- Үнэлгээг зөв, бодитой хийх боломж бүрдэх.
- Даалгавар боловсруулахад баримжаа болох.
- Тухайн суралцагчийн суралцахуйн давуу, сул тал, тулгамдаж буй бэрхшээлийн талаарх мэдээллийг цуглуулах.
- Суралцахуйн арга зүйг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх замаар багшлахуйг сайжруулах боломжийг бүрдүүлэх.
- Суралцагчийг ижил шалгуураар үнэлж, тэдний ахиц амжилт, өөрчлөлтийг хянах боломж олгох.

Үнэлгээний шалгуур нь дараах шаардлагад⁴ нийцсэн байна. Үүнд:

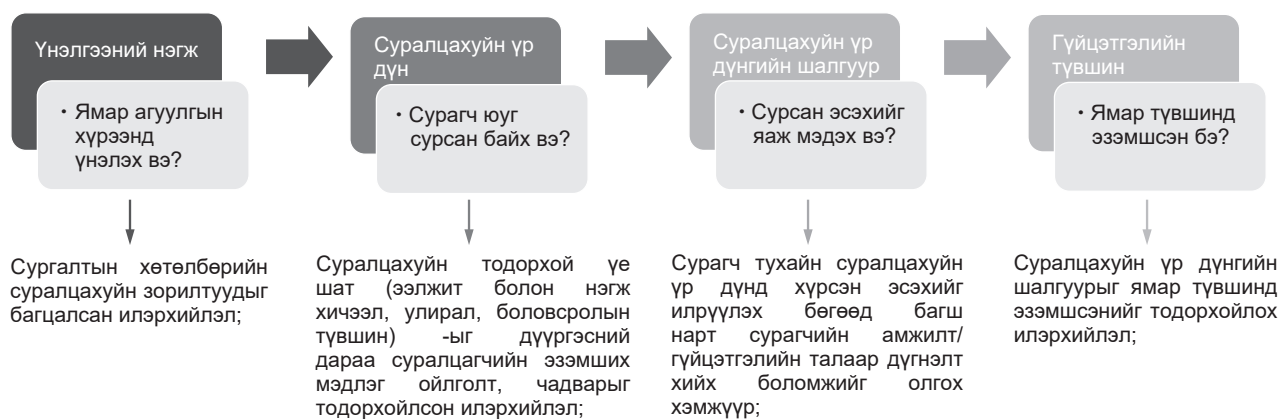
- Боловсролын түвшин, анги, судлагдахуун бүрээр залгамж холбоотой, эрэмбэ ахисан байх
- ЕБС-ийн багш нар шууд авч ашиглах боломжтой байхаар боловсруулсан байх
- Оролцогч бүх тал /суралцагч, багш, эцэг эх, асран хамгаалагч гэх мэт/-д ойлгогдохоор товч тодорхой, оновчтой энгийн үг хэллэгээр бичсэн байх
- Давхцалгүй, нэг нэгнээсээ ялгаатай байх
- Суралцагчдад юу хийхийг тодорхой ойлгуулахуйц үйл /түлхүүр үг/ үгсийг ашигласан байх. Жишээ нь: эмхэтгэх, бий болгох, бүтээх, төлөвлөх, дахин боловсруулах, шинжлэх, дизайн хийх, сонгох, ашиглах, хэрэглэх, үзүүлэх, бэлтгэх, ашиглах, тооцоолох, тайлбарлах, урьдчилан таамаглах, харьцуулах, шүүмжлэх гэх мэт
- Сурагчийн гүйцэтгэл нь ажиглагдахуйц, хэмжигдэхүйц байхаар үг сонгох

ХИЧЭЭЛ, СУРГАЛТЫН ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЭХ ШАЛГУУРЫН БҮТЭЦ

Ерөнхий боловсролын сургуулийн түвшинд хичээл, сургалтын үр дүнг үнэлэх шалгуурыг сургалтын хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнд тулгуурлан дараах бүтэцтэйгээр боловсруулсан.

⁴ Эх сурвалж: Боловсролын салбарын хөгжил-Боловсролын чанарт нөлөөлж буй сургуулийн хүчин зүйлс" судалгааны эцсийн тайлан, 1.14 дэх бүлэг. Азийн хөгжлийн банкны техник туслалцааны төсөл, 2017 он.

БАГА БОЛОВСРОЛЫН ТҮВШИН

ХҮН БА БАЙГАЛЬ ХҮН БА ОРЧИН

ХИЧЭЭЛ, СУРГАЛТЫН ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЭХ ШАЛГУУР

Нэгдүгээр бүлэг - I анги
Хоёрдугаар бүлэг - II анги
Гуравдугаар бүлэг - III анги
Дөрөвдүгээр бүлэг - IV анги
Тавдугаар бүлэг - V анги

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. I АНГИ

1.1. I АНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖ, СУРАЛЦАХУЙН ҮР ДҮН

№	Суралцахуйн зорилт	Үнэлгээний нэгж	Суралцахуйн үр дүн
1	Миний хичээлийн хэрэглэл 1.1а. Өөрийн хичээлийн хэрэглэлээ нэрлэж, үүрэг зориулалтаар нь ялган таних Миний бие 1.1б. Мэдрэхүйн эрхтний тусламжтайгаар биетийн өнгө, хэлбэр, хэмжээ, хөдөлгөөн, амт үнэр, дуу чимээ, бат бөх чанарыг мэдэрч ялган таних 1.1в. Өдөр тутам хийдэг ажлуудаа дарааллаар нь танилцуулж, өдрийн дэглэмээ зургаар илэрхийлэх Манай гэрийнхэн 1.2а. Гэр бүлийнхнээ танилцуулах, шаардлагатай үед утсаар холбоо тогтоож чаддагаа харуулах	1.1.Миний гэр бүл ба би	1.1.1. Сурагч мэдрэхүйн эрхтэн болон хичээлийн хэрэглэлийн үүргийг тайлбарлах, өдрийн дэглэмээ бусдад танилцуулж чаддаг.
2	Миний гэр орон 1.2б. Орчин тойрны зүйлстэй харьцуулж, гэр байраа хаана оршдогийг тодорхойлох 1.2в. Гэр, байрны орчин (тухайлбал, гал тогоо) тойронд хаана, юу байдгийг ажиглаж, зураглах 1.2г. Гэрийнхээ цахилгаан хэрэгсэлтэй ажиллах аюулгүй ажиллагааг тодорхойлох		1.1.2. Сурагч гэр байраа хаана оршдогийг үндсэн зүг чигээр заадаг, гэр бүлийн гишүүдээ танилцуулж, аюулгүй байдлаа хангаж чаддагаа харуулна.
3	Сургуулийн гадаад орчин 1.3а. Сургууль орчмын дуу чимээг сонсоод ялган таних Сургуулийн дотоод орчин 1.3б. Ангид ургаж буй ургамлын бүтцийн хэсгүүдийг ялган таньж, нэрлэх		1.2.1. Сурагч сургуулийн гадаад болон дотоод орчинд буй юмс үзэгдлийг ялган нэрлэдэг болно.
4	Орон нутаг ба хүмүүс 1.4а. Гэр сургуулийнхаа болон аймаг, сум, хот, дүүргийнхээ нэр хаяг, байршлыг зөв хэлж чаддагаа харуулах 1.4б. Орон нутгийнхаа үйлчилгээний газруудыг нэрлэж, тэдгээрийн үйл ажиллагааны талаар хэлэлцэх	1.2 Миний нутаг ба манай сургууль	1.2.2. Сурагч засаг захиргааны нэршлээр хаягаа зөв хэлж чаддаг.
5	Орон нутаг ба байгаль 1.4в. Орон нутагтаа ургадаг хүнсний ногоо болон жимс, жимсгэнийг ялган таних 1.4г. Орон нутагтаа амьдардаг гэрийн тэжээмэл амьтдыг нэрлэж, хайрлан хамгаалах арга, ашиг шимийг жишээгээр тайлбарлах		1.2.3. Сурагч орон нутгийнхаа амьтан ургамлын онцлог, ашиг шимийг тайлбарлаж чаддаг.
6	1.5а. Өдөр, шөнийн ялгааг харьцуулах		1.3.1. Сурагч, өдөр шөнийн ялгааг тодорхойлж чаддаг болно
7	1.5б. Байгалийн юмс үзэгдэл нар мандах, жаргахаас хамаарч өөрчлөгддөгийн учрыг жишээгээр тодорхойлох		1.3.2. Сурагч, өдөр, шөнө хэрхэн үргэлжилж байгааг жишээгээр тодорхойлж чаддаг болно
8	1.5в. Хүний амьдрал, үйл ажиллагаа өдөр, шөнийн урт богино болон улирлаас хамаарч өөрчлөгддөгийг тодорхойлох	1.3 Дэлхий ба орчлон	1.3.3. Сурагч, дөрвөн улирлын ялгааг байгалийн төрх байдалтай холбон тайлбарлаж чаддаг болно

1.2. ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖ ТУС БҮРИЙН СУРАЛЦАХУЙН ҮР ДҮНГИЙН ШАЛГУУР, ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТҮВШИН

1.2.1. Үнэлгээний нэгж 1. Миний гэр бүл ба би

№	Суралцахуйн үр дүн	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
1	1.1.1. Сурагч мэдрэхүйн эрхтэн болон хичээлийн хэрэглэлийн үүргийг тайлбарлах, өдрийн дэглэмээ бусдад танилцуулж чаддаг.	1.1.1.1 Мэдрэхүйн эрхтний үүргийг энгийн жишээгээр тайлбарладаг.
2		1.1.1.2 Сурагч өдрийн дэглэмийг төлөвлөж мөрддөгөө бусдад зургаар танилцуулдаг.
3		1.1.1.3 Сурагч хичээлийн хэрэглэлийнхээ үүрэг зориулалтыг ашиглах аргын хамт тайлбарладаг.
4	1.1.2. Сурагч гэр байраа хаана оршдогийг заадаг, гэр бүлийн гишүүдээ танилцуулж, аюулгүй байдлаа хангаж чадагаа харуулна.	1.1.2.1 Сурагч гэр бүлийнхнээ танилцуулж, шаардлагатай үед тусламж авч чадахаа харуулдаг.
5		1.1.2.2 Сурагч гэр, байраа хаана оршдогийг үндсэн зүг чигээр зааж, гэрийнхээ цахилгаан хэрэгслийн аюулгүй ажиллагааг тодорхойлж чаддаг.

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур	Гүйцэтгэлийн түвшин			
	I	II	III	IV
1.1.1.1 Мэдрэхүйн эрхтний үүргийг энгийн жишээгээр тайлбарладаг.	Мэдрэхүйн эрхтнүүдийг нэрлэдэг.	Мэдрэхүйн эрхтнүүдийг нэрлэж, үүргийг (харах, сонсох, үнэрлэх, амтлах, хүртэх) хэлдэг.	Мэдрэхүйн эрхтнүүд тэдгээрийг үүргийг нэрлэж зарим эрхтний үүргийг жишээгээр тайлбарладаг.	Мэдрэхүйн эрхтэн тус бүрийн үүргийг энгийн жишээгээр тайлбарладаг.
1.1.1.2 Сурагч өдрийн дэглэмийг төлөвлөж мөрддөгөө бусдад зургаар танилцуулдаг.	Өдөртөө хийсэн зүйлсээ танилцуулдаг.	Өдрийн дэглэмээ ерөнхий танилцуулдаг.	Өөрийн өдрийн дэглэмээ дарааллаар нь танилцуулдаг.	Өдрийн дэглэм гэж юу болохыг тайлбарлаж, өөрийн өдрийн дэглэмийг дарааллаар нь зураглаж танилцуулдаг.
1.1.1.3 Сурагч хичээлийн хэрэглэлийнхээ үүрэг зориулалтыг ашиглах аргын хамт тайлбарладаг.	Хичээлийн хэрэглэлүүдээ нэрлэдэг	Сурагч хичээлийн хэрэглэлийг нэрлэж зарим хэрэглэгдэхүүний үүрэг зориулалтыг ялгадаг.	Сурагч хичээлийн бүх хэрэглэлээ үүрэг зориулалтаар нь ялгаж тайлбарладаг.	Сурагч өгсөн даалгаврыг гүйцэтгэхэд хэрэглэгдэх хэрэглэгдэхүүнийг сонгож хэрхэн зөв ашиглах аргыг тайлбарладаг.
1.1.2.1 Сурагч гэр бүлийнхнээ танилцуулж, шаардлагатай үед тусламж авч чадахаа харуулдаг.	Сурагч гэр бүлийн зарим гишүүдээ ерөнхий (нэр, утас) танилцуулж шаардлагатай үед хэнтэй холбоо барихаа хэлдэг.	Сурагч гэр бүлийн зарим гишүүдээ ерөнхий (нэр, утас) танилцуулж шаардлагатай үед хэнтэй хэрхэн холбоо барихаа хэлдэг.	Сурагч гэр бүлийн гишүүдээ дэлгэрэнгүй (овог нэр, ажлын газар, утасны дугаар гэх мэт) танилцуулж шаардлагатай үед хэнтэй хэрхэн холбоо барих хүний утасны дугаарыг хэлдэг.	Сурагч гэр бүлийн гишүүн бүрийг дэлгэрэнгүй (овог нэр, ажлын газар, утасны дугаар гэх мэт) танилцуулдаг. Шаардлагатай үед хэнтэй хэрхэн холбоо барихаа харуулдаг.

1.1.2.2 Сурагч гэр, байраа хаана оршдогийг үндсэн зүг чигээр зааж, гэрийнхээ цахилгаан хэрэгслийн аюулгүй ажиллагааг тодорхойлж чаддаг.	Үндсэн зүг чигийг нэрлэж тэмдэглэгээг таньдаг. Гэрийнхээ цахилгаан хэрэгслийг нэрлэдэг.	Үндсэн зүг чигийг тэмдэглэгээ ашиглан заадаг. Гэрийнхээ зарим цахилгаан хэрэгслийн аюулгүй ажиллагааг хэлдэг.	Сурагч дээрх юмсын байршлыг зүг чигийн тэмдэглэгээ ашиглан заадаг. Гэрийнхээ цахилгаан хэрэгсэлтэй ажиллах аюулгүй ажиллагааг тодорхойлдог.	Гэр байраа хаана оршдогийг үндсэн зүг чигийн тэмдэглэгээ ашиглан зурж харуулдаг. Гэрийнхээ цахилгаан хэрэгсэлтэй харилцах аюулгүй ажиллагааны санамжийг жишээгээр тайлбарладаг.
---	---	---	---	---

1.2.2. Үнэлгээний нэгж 2. Миний нутаг ба манай сургууль

№	Суралцахуйн үр дүн	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
1	1.2.1. Сурагч сургуулийн гадаад болон дотоод орчинд буй юмс үзэгдлийг ялган нэрлэдэг болно.	1.2.1.1 Сургуулийн орчин дахь дуу чимээг ялган тэмдэглэдэг, тайлбарладаг
2		1.2.1.2 Сурагч ургамлын бүтцийн хэсгүүдийг таньж, тэдгээрийн ялгаатай байдлыг нэрлэн тодорхойлдог.
3	1.2.2. Сурагч засаг захиргааны нэршлээр хаягаа зөв хэлж чаддаг.	1.2.2.1 Сурагч өөрийн гэр, сургууль, үйлчилгээний газрын хаяг байршлыг хэлдэг.
4	1.2.3. Сурагч орон нутгийнхаа амьтан ургамлын онцлог, ашиг шимийг тайлбарлаж чаддаг.	1.2.3.1 Сурагч өөрийн орон нутаг дахь амьтан ургамлын онцлогийг танилцуулж чаддаг.

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур	Гүйцэтгэлийн түвшин			
	I	II	III	IV
1.2.1.1 Сургуулийн орчин дахь дуу чимээг ялган тэмдэглэдэг, тайлбарладаг	Сургуулийн орчин дахь дуу чимээтэй газруудыг нэрлэдэг.	Сургуулийн орчин дахь дуу чимээг өөрийн тэмдэглэлд үндэслэн юуны дуу болох, дууны чанга, сул зэргийг ялгадаг.	Сургуулийн орчин дахь дуу чимээний чанга сулыг өөрийн тэмдэглэлдээ зургаар ялгаж харуулдаг.	Сургуулийн орчин дахь дуу чимээний их, бага байгаа шалтгааныг тайлбарладаг.
1.2.1.2 Сурагч ургамлын бүтцийн хэсгүүдийг таньж, тэдгээрийн ялгаатай байдлыг нэрлэн тодорхойлдог.	Өгсөн тасалгааны ургамлын бүтцийн хэсгүүдийг нэрлэдэг.	Өгсөн тасалгааны ургамлын бүтцийн хэсгүүдийг харьцуулдаг.	Өгсөн тасалгааны ургамлын бүтцийн хэсгүүдийг нэрлэж, ялгааг (навчны ялгаатай байдал) зурж тодорхойлдог.	Өгсөн тасалгааны ургамлын үндэс, иш, навч, цэцгийг заан нэрлэж, цэцгийн өнгө, дэлбийн тоо, навчны өнгө хэлбэрийг нэрлэн тодорхойлдог.
1.2.2.1 Сурагч өөрийн гэр, сургууль, үйлчилгээний газрын хаяг байршлыг хэлдэг.	Сургуулийн нэр болон гэрийн хаягаа (гудам, тоот) хэлдэг.	Өөрийн гэрийн хаяг болон сургуулийн хаягаа хэлэхдээ засаг захиргааны нэгжүүдээс тодорхой хэсгийг хэлдэг.	Өөрийн гэрийн хаяг болон сургуулийн хаягаа засаг захиргааны нэгжээр хэлдэг. Зарим үйлчилгээний газрыг нэрлэдэг.	Сурагч гэр болон сургуулийн хаягаа хэлэхдээ аймаг, сум (дүүрэг), баг хороо, гудам тоотой бүрэн хэлдэг. Зарим үйлчилгээний газрын хаяг, байршлыг хэлдэг.

1.2.3.1 Сурагч өөрийн орон нутаг дахь амьтан ургамлын онцлогийг танилцуулж чаддаг.	Орон нутгийнхаа амьтан, ургамал жимс хүнсний ногооноос нэрлэдэг.	Орон нутгийнхаа онцлог амьтан, ургамал жимс хүнсний ногооноос нэрлэдэг.	Орон нутгийнхаа ургамал амьтныг нэрлэж, тэдгээрийг жимс, хүнсний ногоо, зэрлэг ба тэжээмэл амьтнаар ялгадаг.	Орон нутгийнхаа ургамал амьтныг нэрлэж, тэдгээрийг жимс, хүнсний ногоо, зэрлэг ба тэжээмэл амьтнаар ялгаж ашиг шимийг тайлбарладаг.
--	--	---	--	---

1.2.3. Үнэлгээний нэгж 3. Дэлхий ба орчлон

№	Суралцахуйн үр дүн	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
1	1.3.1. Сурагч, өдөр шөнийн ялгааг тодорхойлж чаддаг болно	1.3.1.1 Өдөр, шөнийн ялгааг хүний үйл ажиллагаатай холбон тодорхойлж чаддаг
2	1.3.2. Сурагч, өдөр, шөнө хэрхэн үргэлжилж байгааг жишээгээр тодорхойлж чаддаг болно	1.3.2.1 Нар мандаж, жаргахаас хамаарч өдөр, шөнийн ялгаа хэрхэн өөрчлөгдөж байгааг жишээгээр тодорхойлж чаддаг болно
3	1.3.3. Сурагч, дөрвөн улирлын ялгааг байгалийн төрх байдалтай холбон тайлбарлаж чаддаг болно	1.3.3.1 Хавар, намар, өвөл, зуны улирлын шинж чанарын ялгааг тайлбарлаж чаддаг

Гүйцэтгэлийн түвшин

№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур	Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
1	1.3.1.1 Өдөр, шөнийн ялгааг хүний үйл ажиллагаатай холбон тодорхойлж чаддаг	Нартай үед өдөр, наргүй үед шөнө болдог гэдгийг ялгадаг.	Өөрийн өдөр тутамд хийдэг зүйлээ өдөр, шөнөөр ялгадаг.	Хүмүүс өдрийн цагаар ажиллаж хөдөлмөрлөн, шөнийн цагаар унтаж амарч байдгийг ялган тодорхойлдог	Хүмүүс өдрийн цагаар ажиллаж хөдөлмөрлөн, шөнийн цагаар унтаж амарч байдгийг жишээгээр тодорхойлдог
2	1.3.2.1 Нар мандаж, жаргахаас хамаарч өдөр, шөнийн ялгаа хэрхэн өөрчлөгдөж байгааг жишээгээр тодорхойлж чаддаг болно	Өдөр, шөнийг харуулсан зургийг хараад ялган тодорхойлж чаддаг	Өдөр, шөнийн ялгааг үзэгдэлтэй холбон тайлбарладаг.	Нар мандаж гэгээтэй үед өдөр үргэлжилж, нар жаргаж харанхуй болох үед шөнө үргэлжилдэг гэж тодорхойлдог	Өглөө нар мандахаас жаргах хүртэл өдөр, шөнө нь нар жаргахаас маргаашын нар мандах хүртэл хугацаанд үргэлжилдэг гэдгийг тайлбарладаг.
3	1.3.3.1 Хавар, намар, өвөл, зуны улирлын шинж чанарын ялгааг тайлбарлаж чаддаг	Сурагч зургийг ажиглан ямар улирал болж байгаа, байгалийн ямар үзэгдэл явагдаж байгааг тодорхойлж чаддаг	Сурагч дөрвөн улирлын ялгааг гол урсдаг, гол хөлддөг, навч унадаг, цас мөс хайлдаг гэх мэт энгийн жишээ гарган тайлбарладаг	Сурагч дөрвөн улирлыг байгалийн онцлог шинжтэй зөв харгалзуулан тайлбарлаж чаддаг	Сурагч дөрвөн улирлын ялгаа, онцлогийг тодорхой жишээ (хавар цас хайлж цоохортоно, зун уул толгод ногоорно, намар өвс ногоо шарлана, өвөл цас орж хүйтэрнэ гэх мэт) гарган тайлбарладаг

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. II АНГИ

2.1. II АНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖ, СУРАЛЦАХУЙН ҮР ДҮН

№	Суралцахуйн зорилт	Үнэлгээний нэгж	Суралцахуйн үр дүн
1	Миний хичээлийн хэрэглэл 2.1а. Ангид байгаа сургалтын хэрэглэгдэхүүнийг хийсэн материалаар нь төрөлжүүлэн бүлэглэх Миний бие 2.1б. Биеийн бүтцийн нүдэнд харагдах хэсгүүдийг нэрлэж, үүргийг ялган таних 2.1в. Биеийн бүтцийн хэсгүүдийг хамгаалах аргуудыг жишээгээр тайлбарлах Манай гэрийнхэн 2.2а. Аав, ээжийнхээ ах дүүс (авга, нагац гэх мэт)-ийг модны мөчир хэлбэрээр зураглаж, танилцуулах 2.2б. Нэн шаардлагатай утасны дугаарууд (101.102.103.109)-ыг хэрэглэхийн учрыг тайлбарлах Миний гэр орон 2.2в. Гэр, байрнаасаа сургууль хүрэх замыг заах, үндсэн ба завсрын зүг чигийг тодорхойлох 2.2г. Гэр, байрны орчин тойронд байгаа зүйлс нь амьдралд хэрхэн нөлөөлдгийг жишээгээр тайлбарлах	Миний гэр бүл ба би	2.1.1. Сурагч материалын шинж чанарыг таньж, хэрхэн хэрэглэх аргыг тайлбарладаг.
			2.1.2. Сурагч өөрийн биеийн бүтцийн хэсгүүдийн үүрэг, тэдгээрийг хамгаалах энгийн аргыг тайлбарлаж чаддаг болно.
			2.1.3. Сурагч ах дүүсээ танилцуулж авга, нагацаа ялгадаг.
			2.1.4. Сурагч шаардлагатай үед ямар дугаарт хандаж тусламж авч болохыг харуулдаг.
			2.1.5. Сурагч гэрээсээ сургууль хүрэх замыг зааж орчин тойрны зүйлс амьдралд хэрхэн нөлөөлдгийг жишээгээр тайлбарлаж чадна.
2	Сургуулийн гадаад орчин 2.3а. Сургуулийн гадаад орчны дуу чимээний талаар жишээ гаргаж, хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөг хэлэлцэх Сургуулийн дотоод орчин 2.3б. Ангид ургадаг ургамал олон төрөл болохыг тодорхойлж, ангилах Орон нутаг ба хүмүүс 2.4а. Орон нутгийн хүмүүсийн ажил хөдөлмөрийн онцлогийг жишээгээр тайлбарлах 2.4б. Нутгийнхаа томоохон уул, ус, байгалийн болон түүхийн дурсгалт газрыг нэрлэх, танилцуулах Орон нутаг ба байгаль 2.4в. Ургамал амьтны амьдрах орчны ялгаатай байдлыг ажиглаж, амьдрах орчиндоо дасан зохилддог болохыг жишээгээр тайлбарлах	Миний нутаг ба манай сургууль	2.2.1. Сурагч дуу чимээ хүний эрүүл мэндэд хэрхэн нөлөөлж буйг жишээгээр тайлбарладаг.
			2.2.2. Сурагч ургамлыг онцлог шинжид нь тохируулан арчилдаг.
			2.2.3. Сурагч өөрийн орон нутгийн онцлогоос жишээлэн танилцуулж чаддаг.
			2.2.4. Зарим амьтан ургамлын онцлог шинжийг амьдрах орчинтой нь холбон тайлбарлаж чаддаг.

3	2.5а. Гэрэлтэй ба сүүдэртэй газрын халуун, хүйтний ялгааг термометр ашиглан тодорхойлох 2.5б. Жилийн 4 улирал тус бүрд хамаарах саруудыг нэрлэж, улирлын ялгааг харьцуулан тодорхойлох 2.5в. Байгалийн юмс үзэгдэл улирлын ялгаанаас хамаарч өөрчлөгддөгийг жишээгээр нотлох 2.5г. Хүмүүсийн ажил хөдөлмөр эрхлэлт улирлаас хамаарч өөрчлөгддөгийг тодорхойлох 2.5д. Цаг агаарын мэдээг сонсож, 7 хоногийн цаг агаарыг зураг, дүрс, тэмдэгтээр илэрхийлэх 2.5е. Цаг агаарын байдал хүмүүсийн амьдралд хэрхэн нөлөөлдгийг жишээгээр батлах	Дэлхий ба орчлон	2.3.1. Сурагч, гэрэлтэй ба сүүдэртэй газрын ялгааг туршилтаар тодорхойлж чаддаг болно
			2.3.2. Сурагч, халуун хүйтний ялгааг термометр ашиглан тодорхойлж чаддаг болно
			2.3.3. Сурагч, улирлаас хамаарч цаг агаарын байдал өөрчлөгдөн амьдрал ахуйд хэрхэн нөлөөлдөгийг тодорхойлж чаддаг болно
			2.3.4. Сурагч, цаг агаарын байдлыг тодорхойлж амьдрал ахуйдаа ашиглаж чаддаг болно

2.2. ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖ ТУС БҮРИЙН СУРАЛЦАХУЙН ҮР ДҮНГИЙН ШАЛГУУР, ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТҮВШИН

2.2.1. Үнэлгээний нэгж 1. Миний гэр бүл ба би

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
2.1. Миний гэр бүл ба би	2.1.1. Сурагч материалын шинж чанарыг таньж, хэрхэн хэрэглэх аргыг тайлбарладаг.	2.1.1.1	Материалыг шинж чанараар нь ялгадаг.
		2.1.1.2	Сургалтын хэрэглэгдэхүүнийг зааврын дагуу ашиглаж, арчилдаг.
	2.1.2. Сурагч өөрийн биеийн бүтцийн хэсгүүдийн үүрэг, тэдгээрийг хамгаалах энгийн аргыг тайлбарлаж чаддаг болно.	2.1.2.1	Өөрийн биеийн бүтцийн нүдэнд харагдах хэсгүүдийн үүргийг ялгадаг.
		2.1.2.2	Бэртэж гэмтэхээс өөрийгөө хамгаалах энгийн аргуудыг тайлбарладаг.
	2.1.3. Сурагч ах дүүсээ танилцуулж авга, нагацаа ялгадаг.	2.1.3.1	Сурагч өөрийн авга, нагацыг танилцуулж, ялгааг тайлбарладаг.
	2.1.4. Сурагч шаардлагатай үед ямар дугаарт хандаж тусламж авч болохыг харуулдаг.	2.1.4.1	Нэн шаардлагатай утасны дугааруудыг хэрэглэхийн учрыг тайлбарладаг.
	2.1.5. Сурагч гэрээсээ сургууль хүрэх замыг зааж орчин тойрны зүйлс амьдралд хэрхэн нөлөөлдгийг жишээгээр тайлбарлаж чадна.	2.1.5.1	Орчин тойрны зарим зүйлс амьдралд хэрхэн нөлөөлдгийг жишээгээр тайлбарладаг.
		2.1.5.2	Сурагч гэрээс сургууль хүрэх замыг бусдад ойлгомжтой зааж чаддаг.

ХИЧЭЭЛ, СУРГАЛТЫН ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЭХ ШАЛГУУР

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур		Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
2.1.1.1	Материалыг шинж чанараар нь ялгадаг.	Өгсөн хэрэгслүүдийн материалыг нэрлэдэг.	Өгсөн хэрэгслүүдийг хийсэн материалаар нь ялгадаг.	Өгсөн хэрэгслүүдийг хийсэн материалаар нь ялгаж зарим шинж чанарыг нь тайлбарладаг.	Өгсөн хэрэгслүүдийг хийсэн материалаар нь ялгаж шинж чанарыг нь тайлбарладаг.
2.1.1.2	Сургалтын хэрэглэгдэхүүнийг зааврын дагуу ашиглаж, арчилдаг.	Сургалтын хэрэглэгдэхүүнийг нэрлэж, зарим хэрэглэгдэхүүнийг ашиглах аргыг мэддэг.	Сургалтын хэрэглэгдэхүүнийг бусдын дэмжлэгтэйгээр ашигладаг.	Сургалтын хэрэглэгдэхүүнийг ашиглах арга, аюулгүй ажиллагааг мөрдөхийг хичээдэг.	Сургалтын хэрэглэгдэхүүнийг зааврын дагуу аюулгүй ажиллагааг баримтлан ашигладаг.
2.1.2.1	Өөрийн биеийн бүтцийн нүдэнд харагдах хэсгүүдийн үүргийг ялгадаг.	Биеийн бүтцийн нүдэнд харагдах хэсгүүдийг нэрлэдэг.	Биеийн бүтцийн нүдэнд харагдах хэсгүүдийг нэрлэж зарим үүргийг ялгадаг.	Биеийн бүтцийн нүдэнд харагдах хэсгүүдийг зааж, ижил үүрэг гүйцэтгэх (хөдөлгөөний, тулгуурын) байдлаар нь ангилдаг.	Биеийн бүтцийн нүдэнд харагдах хэсгүүдийг зааж ижил үүрэг гүйцэтгэх (хөдөлгөөний, тулгуурын) байдлаар нь ангилж жишээгээр тайлбарладаг.
2.1.2.2	Бэртэж гэмтэхээс өөрийгөө хамгаалах энгийн аргуудыг тайлбарладаг.	Биеийн бүтцийн зарим хэсгүүдийг (толгой, нуруу, гар хөл гэх мэт) хамгаалах аргыг мэддэг.	Биеийн бүтцийн хэсгүүдийг (толгой, нуруу, гар хөл гэх мэт) хамгаалах хэрэгтэйг тайлбарладаг.	Биеийн бүтцийн зарим хэсгүүдийг (толгой, нуруу, гар хөл гэх мэт) хамгаалах аргыг харуулж тайлбарладаг.	Биеийн бүтцийн хэсгүүдийг (толгой, нуруу, гар хөл, нүд гэх мэт) хэрхэн хамгаалах энгийн аргыг харуулж тайлбарладаг.
2.1.3.1	Сурагч өөрийн авга, нагацыг танилцуулж ялгааг тайлбарладаг.	Сурагч өөрийн зарим ах дүүсийг танилцуулдаг.	Сурагч өөрийн ах дүүсийг танилцуулдаг.	Сурагч өөрийн ах дүүсийг авга, нагацаар нь ялгаж танилцуулдаг.	Сурагч өөрийн ах дүүсийг авга, нагацаар нь ялган танилцуулж авга, нагацын учрыг тайлбарладаг.
2.1.4.1	Нэн шаардлагатай утасны дугааруудыг хэрэглэхийн учрыг тайлбарладаг.	Нэн шаардлагатай утасны дугааруудыг бусад дугаараас ялгадаг.	Нэн шаардлагатай утасны дугааруудыг нэрлэдэг.	Ямар тохиолдолд ямар дугаарт хандаж болохыг тайлбарладаг.	Ямар тохиолдолд ямар дугаарт хандаж, утсаар хэрхэн ярьж мэдээлэл өгч болохыг жишээ татаж тайлбарладаг.
2.1.5.1	Орчин тойрны зарим зүйлс амьдралд хэрхэн нөлөөлдгийг жишээгээр тайлбарладаг.	Орчин тойронд байгаа зүйлсийг нэрлэдэг.	Орчин тойронд байгаа зарим зүйлс өөрчлөгддөгийг (орой болохоор гудамжны гэрэл асдаг гэх мэт) жишээгээр хэлдэг.	Харанхуй ба гэрэлтэй үе нь хүний амьдралд хэрхэн нөлөөлж буйг өөрт тохиолддог жишээгээр тайлбарладаг.	Харанхуй ба гэрэлтэй үе нь хүний амьдралд хэрхэн нөлөөлж буйг хэд хэдэн жишээгээр тайлбарладаг.
2.1.5.2	Сурагч гэрээс сургууль хүрэх замыг бусдад ойлгомжтой зааж чаддаг.	Үндсэн ба завсрын зүг чигийг ялгадаг.	Гэрээс сургууль хүрэх замыг үндсэн зүг чигээр баримжаалж заадаг.	Гэрээс сургууль хүрэх замыг үндсэн ба завсрын зүг чигээр заадаг.	Гэрээсээ сургууль, сургуулиасаа гэр хүрэх замыг үндсэн болон завсрын зүг чиг ашиглан зурж харуулдаг.

2.2.2. Үнэлгээний нэгж 2. Миний гэр бүл ба би

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
2.2. Миний нутаг ба манай сургууль	2.2.1. Сурагч дуу чимээ хүний эрүүл мэндэд хэрхэн нөлөөлж буйг жишээгээр тайлбарладаг.	2.2.1.1	Сурагч дуу чимээний хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөг бусадтай хамтран хэлэлцдэг
	2.2.2. Сурагч ургамлыг онцлог шинжид нь тохируулан арчилдаг.	2.2.2.1	Сурагч тасалгааны ургамлыг харагдах байдлаар ялган, онцлогт тохируулан арчлах аргыг тайлбарладаг.
	2.2.3. Сурагч өөрийн орон нутгийн онцлогоос жишээлэн танилцуулж чаддаг.	2.2.3.1	Сурагч орон нутгийнхаа онцлогийг жишээ татан тайлбарлаж чаддаг.
	2.2.4. Зарим амьтан ургамлын онцлог шинжийг амьдрах орчинтой нь холбон тайлбарлаж чаддаг.	2.2.4.1	Сурагч амьд биеийн орчиндоо хэрхэн дасан зохилдсоныг жишээлэн тайлбарладаг.

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур		Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
2.2.1.1	Сурагч дуу чимээний хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөг бусадтай хамтран хэлэлцдэг	Сургууль орчмын зураглал дээр дуу чимээтэй газруудыг заан нэрлэдэг	Сургууль орчмын зураглал дээр дуу чимээтэй газруудыг дүрсэлж тайлбарладаг.	Сургууль орчмын зураглал дээр дуу чимээ их, бага газруудыг ялган дүрсэлж тайлбарладаг.	Сургууль орчмын зураглал дээр дуу чимээ их, бага газруудыг ялган дүрсэлж, дуу чимээ нь эрүүл мэндэд нөлөөлдөг болохыг тайлбарладаг.
2.2.2.1	Сурагч тасалгааны ургамлыг харагдах байдлаар ялган, онцлогт нь тохируулан арчилдаг.	Тасалгааны ургамлуудыг харагдах байдлаар нь / навч болон цэцгээрээ гоёдог, унжиж ургадаг, шүүслэг/ нэрлэдэг.	Тасалгааны ургамлуудыг харагдах байдлаар нь / навч болон цэцгээрээ гоёдог, унжиж ургадаг, шүүслэг/ ялган ангилдаг.	Тасалгааны ургамлуудыг харагдах байдлаар нь /навч болон цэцгээрээ гоёдог, унжиж ургадаг, шүүслэг/ ялгаатай байдлыг тайлбарладаг.	Тасалгааны ургамлуудын онцлогт нь тохируулан арчлах аргачлалыг тайлбарладаг.
2.2.3.1	Сурагч орон нутгийнхаа онцлогийг жишээ татан тайлбарлаж чаддаг.	-Орон нутгийнхаа уул, ус, байгалийн түүхийн дурсгалт газруудыг нэрлэдэг. -Хүмүүсийн эрхэлдэг хөдөлмөрийг ерөнхийлөн нэрлэдэг.	-Орон нутгийнхаа томоохон уул, ус, байгалийн түүхийн дурсгалт газруудыг таньж нэрлэдэг. -Хүмүүсийн ажил хөдөлмөрийн онцлогийг нэрлэдэг.	-Орон нутгийнхаа томоохон уул, ус, байгалийн түүхийн дурсгалт газруудыг байрлалаар нь заан нэрлэдэг. -Орон нутгийн хүмүүсийн голлон эрхэлдэг ажил хөдөлмөрөөс нэрлэж, жишээ татдаг.	Орон нутгийнхаа онцлогийг уул, ус, түүхийн дурсгалт газар болон хүмүүсийн ажил хөдөлмөрийн онцлогоор тодорхойлдог.

2.2.4.1	Сурагч амьд биеийн орчиндоо хэрхэн дасан зохилдсоныг жишээлэн тайлбарладаг.	Ургамал амьтныг амьдрах орчноор нь ялган нэрлэдэг.	Ялгаатай орчинд амьдарч байгаа ургамал, амьтдын зарим онцлог шинжүүдийг нэрлэдэг.	Өөрийн сайн мэддэг ургамал, амьтны онцлог шинжүүдийг орчинтой нь холбон тайлбарладаг.	Зарим ургамал, амьтны онцлог шинжүүдийг харьцуулж амьдрах орчинтой нь холбон жишээгээр тайлбарладаг.
---------	---	--	---	---	--

2.2.3. Үнэлгээний нэгж 3. Дэлхий ба орчлон

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
2.3. Дэлхий ба орчлон	2.3.1. Сурагч, гэрэлтэй ба сүүдэртэй газрын ялгааг туршилтаар тодорхойлж чаддаг болно	2.3.1.1	Гэрэлтэй ба сүүдэртэй газрын халуун, хүйтний ялгааг туршилтаар тодорхойлж чаддаг
	2.3.2. Сурагч, халуун хүйтний ялгааг термометр ашиглан тодорхойлж чаддаг болно	2.3.2.1	Термометрээр хэмжилт хийхдээ зааврын дагуу аюулгүй ажиллагааг баримталдаг.
	2.3.3. Сурагч, улирлаас хамаарч цаг агаарын байдал өөрчлөгдөн амьдрал ахуйд хэрхэн нөлөөлдөгийг тодорхойлж чаддаг болно	2.3.3.1	Улирлын үргэлжлэх хугацааг тодорхойлж чаддаг
		2.3.3.2	Сурагч, Улирлын ялгаатай байдал нь хүрээлэн буй орчинд хэрхэн нөлөөлөхийг тайлбарлаж чаддаг
	2.3.4. Сурагч, цаг агаарын байдлыг тодорхойлж амьдрал ахуйдаа ашиглаж чаддаг болно	2.3.4.1	Цаг агаарт тохируулан хувцаслаж чаддаг болно.

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур		Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
2.3.1.1	Гэрэлтэй ба сүүдэртэй газрын халуун, хүйтний ялгааг туршилтаар тодорхойлж чаддаг	Гэрэлтэй ба сүүдэртэй газрын халуун, хүйтний ялгааг жишээ татаж хэлдэг.	Өгсөн баримтад үндэслэн гэрэлтэй ба сүүдэртэй газрын халуун, хүйтний ялгааг тайлбарладаг.	Гэрэлтэй ба сүүдэртэй газрын халуун, хүйтний ялгааг энгийн туршалтаар харуулдаг.	Гэрэлтэй ба сүүдэртэй газрын халуун, хүйтний ялгааг термометр ашиглан тодорхойлдог.
2.3.2.1	Термометрээр хэмжилт хийхдээ зааврын дагуу аюулгүй ажиллагааг баримталдаг.	Термометр нь агаарын халуун, хүйтнийг хэмждэг багаж гэдгийг таньдаг.	Термометрийн заалтыг илэрхийлсэн тэмдэглэгээг уншиж чаддаг.	Термометрийг аюулгүй зөв ашиглах аргачлалыг тайлбарладаг.	Термометрээр хэмжилт хийхдээ зааврын дагуу аюулгүй ажиллагааны дүрэм баримталдаг.

2.3.3.1	Улирлын үргэлжлэх хугацааг тодорхойлж чаддаг	Зурагт хуудас ашиглан улирлыг тодорхойлдог.	Дөрвөн улирал тус бүр 3 сар үргэлжилдэг гэдгийг тодорхойлдог.	Улирлын үргэлжлэх хугацааг онцлог шинжтэй нь хамааруулан тодорхойлдог.	Улирлын үргэлжлэх хугацааг сараар ялган онцлог үйл явдлаас жишээ татан тодорхойлдог.
2.3.3.2	Сурагч, Улирлын ялгаатай байдал нь хүрээлэн буй орчинд хэрхэн нөлөөлөхийг тайлбарлаж чаддаг	Өгсөн үзэгдлийг улирлаар ялгадаг.	Улирлын ялгааг цаг агаарын үзэгдлээр харьцуулан тайлбарладаг.	Зарим улирлын ялгааг амьтан, ургамалд гарах өөрчлөлтөөр тайлбарладаг.	Дөрвөн улирлаас хамаарч зарим амьтан ургамалд гарах өөрчлөлтийг жишээгээр тайлбарладаг.
2.3.4.1	Цаг агаарт тохируулан хувцаслаж чаддаг болно.	Цаг агаарын ялгаатай байдлыг илэрхийлсэн зураг дүрсийг уншиж ойлгодог.	Цаг агаарын мэдээг дүрс, зургаар илэрхийлж чаддаг. Бусдын тусламжтай өмсөх хувцасаа сонгодог.	* Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг ойлгодог. * Тухайн 7 хоногийн цаг агаарт тохируулан хувцаслахыг хичээдэг.	Цаг агаарын урьдчилсан мэдээнд тулгуурлан өөрийн хувцасаа тохируулан сонгож чаддаг.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. III АНГИ

3.1. III АНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖ, СУРАЛЦАХУЙН ҮР ДҮН

№	Суралцахуйн зорилт	Үнэлгээний нэгж	Суралцахуйн үр дүн
1	Миний хичээлийн хэрэглэл 3.1а. Хичээлд хэрэглэж буй өгөгдсөн багаж, хэрэгслийг үүрэг зориулалтаар нь ялган таньж, аюулгүй байдлыг ханган, зөв сонгож хэрэглэх Миний бие 3.1б. Амьд ба амьд бус биеийг ялган таньж, амьд биеийн үндсэн 5 шинжийг жишээгээр тайлбарлах 3.1в. Амьд биеийн үндсэн хэрэгцээг мэдэрч, биеийн өсөлт, хөгжилд нөлөөлөх хүчин зүйлийг хэлэлцэх 3.1г. Хүн ба амьтны мэдрэхүй, гадаад орчинд үзүүлэх хариу үйлдлийг туршилт, жишээгээр нотлох Манай гэрийнхэн 3.2а. Аав, ээжийнхээ садан төрлийг жагсаан, ураг төрлийнхөө 3 үеийг зураглах 3.2б. Аав ээж болон гэрийнхнийхээ мэргэжил, ажлын газрыг ялган нэрлэх Миний гэр орон 3.2в. Гэр, болон ангийнхаа план зургийг таних тэмдэг ашиглан зураглах 3.2г. Гэрээс сургууль хүрэх орчин тойрны зүйлсийг ажиглан, аюултай зүйлсийг тэмдэглэх	Миний гэр бүл ба би	3.1.1. Сурагч амьд биеийн онцлогийг жишээгээр илэрхийлж чаддаг болно.
			3.1.2. Сурагч садан төрлөө танилцуулж, ураг төрлийнхөө 3 үеийг зураглаж чаддаг болно.
			3.1.3. Сурагч план зургийг зааврын дагуу таних тэмдэг ашиглан зурах, багаж хэрэгслийг үүрэг зориулалтын дагуу ашиглаж чаддаг.
2	Сургуулийн гадаад ба дотоод орчин 3.2г. Гэрээс сургууль хүрэх орчин тойрны зүйлсийг ажиглан, аюултай зүйлсийг тэмдэглэх 3.3а. Сургуулийн гадаад орчны аюулгүй байдлыг үнэлж цэгнэх 3.3б. Ангид ургаж буй ургамлын өсөлт хөгжлийг ажиглаж, тэмдэглэл хөтлөх Орон нутаг ба хүмүүс 3.4а. Орон нутгийнхаа нийтийн эзэмшлийн газар, ашиглалтын талаар мэдээлэл цуглуулж, төрөлжүүлэн бүлэглэх 3.4б. Нийтийн эзэмшлийн газруудад баримтлах дүрэм, журмыг жишээгээр тайлбарлах Орон нутаг ба байгаль 3.4в. Орон нутагт ургадаг ургамлыг харагдах байдлаар нь ангилах, ялган таних 3.4г. Өөрийн мэддэг амьтдыг ой, тал хээрийн, усны гэж ангилан бүлэглэж, амьдрах орчны ялгаатай байдлыг жишээгээр тайлбарлах	Миний нутаг ба манай сургууль	3.2.1. Сурагч орчин тойрныхоо аюул учруулж болзошгүй зүйлийг (зам, гарц, баригдаж буй барилга...) жагсааж, өөрийгөө хамгаалах зарим аргыг тодорхойлж чаддаг болно.
			3.2.2. Сурагч ургамлын өсөлтийг оновчтой аргаар хэмжиж, үр дүнг илэрхийлж чаддаг болно.
			3.2.3. Сурагч нийтийн эзэмшлийн газруудад баримтлах дүрэм журмыг бусдад танилцуулдаг.
			3.2.4. Орон нутгийн амьтан ургамлын олон янз байдлыг жишээгээр тайлбарладаг.

3	3.5 а: Глобус, газрын зургийг харьцуулан ялган таних 3.5б. Газрын зургаас тэмдэг, тэмдэглэгээ (хилийн зурвас, нийслэлийг) -г ялган таньж тайлбарлах 3.5в. Глобус ба газрын зурагт далай ба хуурай газрыг өнгөөр ялган тэмдэглэдэг болохыг жишээлэн үзүүлэх 3.5г. Глобус ба газрын зураг дээр дэлхийн тивүүд болон зарим улсуудыг зааж, нэрлэх 3.5д. Дэлхийн хүмүүсийн амьдрал, арьс өнгө ялгаатай байдгийг таньж тодорхойлох	Дэлхий ба орчлон	3.3.1. Сурагч глобус болон газрын зурагт тэмдэг тэмдэглэгээ ашигладаг учрыг жишээ татан тайлбарлаж чаддаг.
			3.3.2. Сурагч, глобус болон газарзүйн зурагт тивүүдийг ялган зарим улс орон, хүмүүсийн ялгааг жишээ гарган тодорхойлж чаддаг.
			3.3.3. Сурагч, глобус болон газарзүйн зурагтай ажиллахдаа идэвх оролцоотой ханддаг болно.

3.2. ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖ ТУС БҮРИЙН СУРАЛЦАХУЙН ҮР ДҮНГИЙН ШАЛГУУР, ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТҮВШИН

3.2.1. Үнэлгээний нэгж 1. Миний гэр бүл ба би

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
3.1. Миний гэр бүл ба би	3.1.1. Сурагч амьд биеийн онцлогийг жишээгээр илэрхийлж чаддаг болно.	3.1.1.1	Амьд биеийн онцлогийг үндсэн шинжид нь үндэслэн жишээгээр тайлбарладаг.
		3.1.1.2	Биеийн өсөлт хөгжилд эерэгээр нөлөөлдөг хүчин зүйлсийг тайлбарладаг.
		3.1.1.3	Мэдрэхүйн эрхтний хариу үйлдлийг амьдрал дээрх энгийн жишээгээр нотолдог.
	3.1.2. Сурагч садан төрлөө танилцуулж, ураг төрлийнхөө 3 үеийг зураглаж чаддаг болно.	3.1.2.1	Зураглал ашиглан өөрийн 3 үеэ танилцуулдаг.
		3.1.2.2	Өөрийн садан төрлөө дэлгэрэнгүй танилцуулдаг.
	3.1.3. Сурагч план зургийг зааврын дагуу таних тэмдэг ашиглан зурах, багаж хэрэгслийг үүрэг зориулалтын дагуу ашиглаж чаддаг.	3.1.3.1	Сурагч өөрийн гэр болон ангийнхаа план зургийг таних тэмдэг ашиглан зурж чаддаг болно.
		3.1.3.2	Энгийн багаж хэрэгслийг үүрэг зориулалтын дагуу зөв сонгон, аюулгүй байдлыг ханган хэрэглэж чаддаг.

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур		Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
3.1.1.1	Амьд биеийн онцлогийг үндсэн шинжид нь үндэслэн жишээгээр тайлбарладаг.	Амьд биеийн үндсэн 2-3 шинжийг нэрлэдэг.	Амьд биеийн үндсэн 2-3 шинжийг нэрлэж жишээгээр тайлбарладаг.	Амьд биеийн үндсэн 5 шинжийг нэрлэж зарим шинжийг жишээгээр тайлбарладаг.	Амьд биеийн үндсэн 5 шинжийг жишээгээр тайлбарладаг.
3.1.1.2	Биеийн өсөлт хөгжилд эерэгээр нөлөөлдөг хүчин зүйлсийг тайлбарладаг.	Зурагт үзүүлэнгээс хүнсний ногоо, мах, цагаан идээ, амьтны болон ургамлын гаралтай бүтээгдэхүүнийг ялгадаг.	Хүнсний зурагт үзүүлэнгээс өөрт хэрэгтэй бүтээгдэхүүнийг ялган нэрлэдэг.	Өдөр тутам өөрт тохирсон хүнсийг зөв сонгож хэрэглэхийн ач холбогдлыг тайлбарладаг.	Өдөр тутам идэж буй зүйлдээ үнэлгээ хийдэг, өөрт тохирсон хүнсийг зөв сонгож хэрэглэхийг хичээдэг.

3.1.1.3	Мэдрэхүйн эрхтний хариу үйлдлийг амьдрал дээрх энгийн жишээгээр нотолдог.	Мэдрэхүйн эрхтнүүдийг нэрлэж заадаг.	Мэдрэхүйн эрхтнүүдийг нэрлэж үүргийг жишээгээр тайлбарладаг.	Мэдрэхүйн зарим эрхтнүүдийн хариу үйлдлийг жишээгээр илэрхийлдэг.	Мэдрэхүйн эрхтнүүдийн хариу үйлдлийг (амт, өнгө, үнэр, халуун, хүйтний ..) жишээгээр харуулдаг.
3.1.2.1	Зураглал ашиглан өөрийн 3 үеэ танилцуулдаг.	3 үеэ овог, нэрээр нь танилцуулж чаддаг.	3 үеэ овог нэрээр нь танилцуулж, аавын аав, ээж, ээжийн аав, ээж гэж эмээ, өвөөгөө ялгаж чаддаг.	3 үеэ овог нэрээр нь танилцуулж, аавын аав, ээж, ээжийн аав ээж гэж эмээ, өвөөгөө ургийн бичигт ялган тэмдэглэж чаддаг.	Ургийн бичиг хөтлөх зураглал ашиглан 3 үеэ танилцуулж чаддаг.
3.1.2.2	Өөрийн садан төрлөө дэлгэрэнгүй танилцуулдаг.	Өөрийн гэр бүлийнхний ажлын газрыг нэрлэдэг.	Өөрийн гэр бүлийнхний мэргэжлийг нэрлэдэг.	Өөрийн гэр бүлийнхний зарим гишүүдийн ажил, мэргэжлийг ялган нэрлэдэг.	Өөрийн гэр бүлийнхний мэргэжлийн онцлогийг тайлбарладаг.
3.1.3.1	Сурагч өөрийн гэр болон ангийнхаа план зургийг таних тэмдэг ашиглан зурж чаддаг болно.	Өгсөн план зурагт дүрслэгдсэн зүйлсийг таних тэмдгээр ялган уншдаг.	Гэр болон ангийнхаа план зургийг бусдын дэмжлэгтэйгээр зурдаг.	Гэр болон ангийнхаа план зургийг зурж бусдын дэмжлэгтэйгээр таних тэмдгийг дүрсэлдэг.	Таних тэмдэг ашиглан гэр болон ангийнхаа план зургийг дүрсэлдэг.
3.1.3.2	Энгийн багаж хэрэгслийг үүрэг зориулалтын дагуу зөв сонгон, аюулгүй байдлыг ханган хэрэглэж чаддаг.	Энгийн багаж хэрэгслүүдийг үүрэг зориулалтаар нь ялгадаг.	Энгийн багаж хэрэгслийг үүрэг зориулалтын дагуу хэрэглэдэг.	Энгийн багаж хэрэгслийг үүрэг зориулалтын дагуу хэрэглэхдээ аюулгүй ажиллагааг хангадаг.	Энгийн багаж хэрэгслийг үүрэг зориулалтын дагуу хэрэглэхдээ аюулгүй ажиллагааг хангадаг, бусдад тайлбарладаг

3.2.2. Үнэлгээний нэгж 2. Миний нутаг ба манай сургууль

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
3.2. Миний нутаг ба манай сургууль	3.2.1. Сурагч орчин тойрныхоо аюул учруулж болзошгүй зүйлийг (зам, гарц, баригдаж буй барилга...) жагсааж, өөрийгөө хамгаалах зарим аргыг тодорхойлж чаддаг болно.	3.2.1.1	Орчин тойронд аюултай зүйлс байгаа эсэхийг үнэлж өөрийн аюулгүй байдалд анхаардаг.
	3.2.2. Сурагч ургамлын өсөлтийг оновчтой аргаар хэмжиж, үр дүнг илэрхийлж чаддаг болно.	3.2.2.1	Ургамлын өсөлтийг хэмжих оновчтой аргыг сонгох, үр дүнг диаграммаар илэрхийлж чаддаг.
	3.2.3. Сурагч нийтийн эзэмшлийн газруудад баримтлах дүрэм журмыг бусдад танилцуулдаг.	3.2.3.1	Сурагч амьдарч буй орон нутгийнхаа нийтийн эзэмшлийн газруудыг нэрлэж, хэрхэн зөв үйлчлүүлэх талаар жишээлэн тайлбарладаг.
	3.2.4. Орон нутгийн амьтан ургамлын олон янз байдлыг жишээгээр тайлбарладаг.	3.2.4.1	Орон нутгийн ургамлыг харагдах байдлаар, амьтдыг амьдрах орчноор нь ялган тайлбарладаг.

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур		Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
3.2.1.1	Орчин тойронд аюултай зүйлс байгаа эсэхийг үнэлж өөрийн аюулгүй байдалд анхаардаг.	Гэрээс сургууль хүрэх зам дахь аюултай зүйлсийг бусдын дэмжлэгтэй ялгадаг.	Гэрээс сургууль хүрэх зам дахь аюултай зүйлсийг ялган зааж чаддаг.	Гэрээс сургууль хүрэх зам дахь аюултай зүйлсийг ялган өөрийн аюулгүй байх замыг бусдын дэмжлэгтэй сонгодог.	Гэрээс сургууль хүрэх зам дахь аюултай зүйлсийг ялган өөрийн аюулгүй байх замыг сонгож чадахаа харуулдаг.
3.2.2.1	Ургамлын өсөлтийг хэмжих оновчтой аргыг сонгох, үр дүнг диаграммаар илэрхийлж чаддаг.	*Ургамлын өсөлтийн мэдээллийг хүснэгтээр илэрхийлдэг. *Ургамлын өсөлтийг хэмжих аргын санаа гаргадаг.	*Ургамлын өсөлтийн мэдээллийг диаграммаас уншиж чаддаг. *Ургамлаа хэрхэн хэмжсэнээ тайлбарладаг.	*Ургамлын өсөлтийг хэмжсэн үр дүнгээ диаграммаар дүрсэлж чаддаг. * Ургамлын өсөлтийг хэмжсэн аргаа тайлбарладаг.	*Ургамлын өсөлтийг диаграммаар дүрсэлдэг. * Ургамлын өсөлтийг хэмжих оновчтой аргыг сонгон, шалтгааныг тайлбарладаг.
3.2.3.1	Сурагч амьдарч буй орон нутгийнхаа нийтийн эзэмшлийн газруудыг нэрлэж, хэрхэн зөв үйлчлүүлэх талаар жишээлэн тайлбарладаг.	Орон нутагтаа байрлах нийтийн эзэмшлийн газруудыг нэрлэдэг.	Орон нутагтаа байрлах нийтийн эзэмшлийн газруудын ялгааг тайлбарладаг.	Орон нутгийнхаа нийтийн эзэмшлийн газруудад хэрхэн үйлчлүүлэх талаар тайлбарладаг.	Орон нутгийнхаа нийтийн эзэмшлийн газруудад үйлчлүүлэхдээ тухайн орчинд байх тэмдэг, тэмдэглэгээг анхаарч, соёлтой үйлчлүүлэх аргыг тайлбарладаг.
3.2.4.1	Орон нутгийн ургамлыг харагдах байдлаар, амьтдыг амьдрах орчноор нь ялган тайлбарладаг.	*Ургамлын ялгаатай шинжийг ажигладаг. *Амьтдыг ой, тал хээрийн, говь цөлийн, усны аль орчинд амьдардаг болохыг зурагт хуудас дээр заадаг.	Ургамлыг харагдах байдлаар нь мод, сөөг, өвслөг ургамлын аль нь болохыг таамагладаг. *Амьтдыг ой, тал хээрийн, говь цөлийн, усны аль орчинд амьдардаг болохыг ялган нэрлэдэг.	*Ургамлыг харагдах байдлаар нь мод, сөөг, өвслөг гэж ялгадаг. *Амьтдыг ой, тал хээрийн, говь цөлийн, усны амьтдаас жишээ татан нэрлэдэг.	*Ургамлыг харагдах байдлаар нь мод, сөөг, өвслөг гэж ялган харьцуулдаг. *Ой, тал хээрийн говь цөл, усны амьтдын жишээ гаргадаг. *Амьтдыг хайрлан хамгаалах санаа хэлдэг.

3.2.3. Үнэлгээний нэгж 3. Дэлхий ба орчлон

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
3.3. Дэлхий ба орчлон	3.3.1. Сурагч глобус болон газрын зурагт тэмдэг тэмдэглэгээ ашигладаг учрыг жишээ татан тайлбарлаж чаддаг.	3.3.1.1	Сурагч газарзүйн зураг болон глобус дээр дүрслэгдсэн зүйлсийг тэмдэг, тэмдэглэгээ ашиглан уншиж чаддаг болно
	3.3.2. Сурагч, глобус болон газарзүйн зурагт тивүүдийг ялган зарим улс орон, хүмүүсийн ялгааг жишээ гарган тодорхойлж чаддаг	3.3.2.1	Сурагч, газарзүйн зураг болон глобус ашиглан тив, дэлхийн хүмүүсийн ялгааг зарим улс орны жишээн дээр тодорхойлдог
	3.3.3. Сурагч, глобус болон газарзүйн зурагтай ажиллахдаа идэвх оролцоотой ханддаг болно	3.3.3.1	Сурагч газарзүйн зураг болон глобус дээр ажиллахдаа идэвхтэй оролцдог

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур		Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
3.3.1.1	Сурагч газарзүйн зураг болон глобус дээр дүрслэгдсэн зүйлсийг тэмдэг, тэмдэглэгээ ашиглан уншиж чаддаг болно.	Сурагч газарзүйн зураг болон глобус дээр юмсыг өнгө болон дүрсээр ялган тэмдэглэдэг гэдгийг ойлгодог.	Сурагч газарзүйн зураг болон глобус дээрх тэмдэг, тэмдэглэгээг ялгадаг.	Сурагч газарзүйн зураг болон глобус дээрх зарим тэмдэглэгээг ашиглан улс орон, гол мөрөн, нуур, далайг ялган тодорхойлдог.	* Сурагч газарзүйн зураг болон глобусыг тэмдэг тэмдэглэгээ ашиглан уншдаг * Сурагч газарзүйн зураг болон глобус дээрх тэмдэг, тэмдэглэгээ ашиглан дэлхийн ус ба хуурай газруудыг ялган тодорхойлдог.
3.3.2.1	Сурагч, газарзүйн зураг болон глобус ашиглан тив, дэлхийн хүмүүсийн ялгааг зарим улс орны жишээн дээр тодорхойлдог.	Сурагч тивүүдийг ялгаж нэрлэдэг.	Сурагч глобус болон газарзүйн зураг дээр зарим тивүүдийг заадаг. Дэлхийн хүмүүсийн арьсны өнгө өөр байгааг ажигладаг.	Глобус болон газарзүйн зураг дээр тивүүдийг нэрлэн зааж, тивүүдэд амьдардаг хүмүүсийн арьсны өнгө өөр өөр байгааг ажигладаг.	Зарим улс орнуудын хүмүүсийн арьсны өнгө, амьдралын ялгааг тивүүдийн байрлалтай холбосон жишээ гаргадаг.
3.3.3.1	Сурагч газарзүйн зураг болон глобус дээр ажиллахдаа идэвхтэй оролцдог.	Газарзүйн зураг болон глобус ашиглах хүсэл эрмэлзэлтэй байдаг.	Газарзүйн зураг болон глобусыг шинжлэн судлахдаа бусдын дэмжлэгтэйгээр оролцдог.	Газарзүйн зураг болон глобусыг шинжлэн судлахдаа зааврын дагуу хийж оролцдог.	Газарзүйн зураг болон глобусыг шинжлэн судлахдаа эхлээд тэмдэг тэмдэглэгээг анхаарч дараа нь тэмдэглэгээг ажиглалттай холбон идэвхтэй оролцдог.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ. IV АНГИ

4.1. IV АНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖ, СУРАЛЦАХУЙН ҮР ДҮН

№	Суралцахуйн зорилт	Үнэлгээний нэгж	Суралцахуйн үр дүн
1	Өсөлт хөдөлгөөн 4.1а. Хүний биеийн араг ясны толгой, их бие, мөчдийн хэсгүүдийг зургаас ялган таних, үүргийг жишээгээр тайлбарлах 4.1б. Булчингийн агшилт, сулралтын зарчмыг бугалганы хос булчингийн загвар дээр тайлбарлах 4.1в. Булчин араг ясанд бэхлэгддэг, булчин, араг яс, үе холбоос нь хөдөлгөөнд оролцдог болохыг илрүүлэх	4.1. Амьд бие ба амьдралын орчин	4.1.1. Сурагч хүний хөдөлж буй зарчим, зарим амьд биеийн онцлог шинж нь амьдрах орчинтойгоо зохилдсон болохыг тайлбарлаж чаддаг болно.
2	Амьд бие ба амьдралын орчин 4.1г. Зарим амьтан, ургамлын онцлог шинж нь амьдрах орчиндоо зохилдсон болохыг илрүүлэх 4.1д. Тухайн орчин дахь амьд биес идэш тэжээлээрээ холбогддог болохыг тайлбарлах 4.1е. Хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж буй хүний үйл ажиллагаанаас жишээлэн тайлбарлах		Сурагч хүрээлэн буй орчин дахь өөрчлөлтийн шалтгааныг хүний үйл ажиллагаатай холбон тайлбарладаг болно.
3	Гэрлийн шинж чанар 4.2а. Гэрэл үүсгэгч ашиглаж биеийн сүүдэр үүсэх нөхцөлийг тодорхойлох 4.2б. Гэрэл үүсгэгч, бие, дэлгэц гурвын харилцан байрлалаас сүүдрийн хэмжээ хамаардаг болохыг тайлбарлах 4.2в. Гэрлийн цацраг шулуун тархдаг чанарыг ашиглан дүрс байгуулах	4.2. Биетийн шинж чанар	4.2.1. Сурагч гэрлийн шинж чанарын талаарх мэдлэг, ойлголтоо харуулж чаддаг болно.
4	4.2г. Гэрлийг ойлгодог, ойлгодоггүй материалыг ялган таних 4.2д. Хавтгай толиноос ойсон тусгалын хэлбэрийг толины хэлбэртэй холбож тайлбарлах 4.2е. Толь ашиглаж гэрлийг хуримтлуулж болохыг тодорхойлох 4.2ж. Ойсон гэрлийн тусламжтай биеийг хардаг болохыг зурж харуулах Соронзон 4.2з. Соронзон ашиглах үеийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийг тайлбарлах		4.2.2. Сурагч соронзон шинж чанар, харилцан үйлчлэлийг туршилтаар харуулдаг.
5	4.2и. Соронзонд татагддаг, татагддаггүй материалыг таньж тодорхойлох 4.2к. Соронзны үйлчлэлийг татах, түлхэх хүчид үндэслэн тайлбарлах 4.2л. Соронзны татах, түлхэх үйлчлэлийг туйлтай холбон зурж үзүүлэх 4.2м. Төмөр (бичгийн хавчаар)-ийг соронзон чанартай болохыг соронзон ашиглаж тодорхойлох Цахилгаан дамжуулагч ба тусгаарлагч 4.2н. Энгийн цахилгаан хэлхээний элементийн үүрэг зориулалтыг ялган таних, нэрлэх 4.2о. Цахилгаан хэлхээний элементийн тэмдэглэгээг ялган таних, схемийг бодит хэрэглэгдэхүүн дээр заах 4.2ө. Батарей, чийдэн ашиглан өгсөн материалуудын цахилгаан дамжуулах чадварыг таньж тодорхойлох 4.2п. Металл (цахилгааны утас, кабельд), хуванцарын (утас болон залгуур, унтраалгын гэр бүрхүүлд) хэрэглээг нэрлэх		4.2.3. Сурагч энгийн цахилгаан хэлхээний зарчмыг чийдэн гэрлэн диодыг асаах хэлхээг угсарч, түүнийгээ зурж тайлбарладаг болно.

6	Хатуу, шингэн, хий 4.2р. Түгээмэл тохиолдох хатуу, шингэн, хийг таньж тодорхойлох, нэрлэх, жишээ гаргах	4.3. Бодисын төлөв	4.3.1. Сурагч хатуу, шингэн, хийн төлөвийн ялгааг жижиг хэсгээр дүрслэн тайлбарлаж чаддаг болно.
7	4.2с. Хатуу, шингэн, хийн ялгаа (хэлбэр, шахагдах, урсах)-г жижиг хэсгийн байрлал, хоорондын зайтай холбон тайлбарлах 4.2т. Уусмал дахь бодисын жижиг хэсгийг дүрслэн тайлбарлах 4.2у. Хатуу бодисыг устай холиход гарах өөрчлөлтийг тодорхойлж, тэдгээрийг усанд уусдаг, уусдаггүйгээр нь ангилах		4.3.2. Сурагч хатуу бодисыг устай холиход гарах өөрчлөлтийг дүрслэн тайлбарлаж чаддаг болно.
8	План ба газарзүйн зураг 4.2ү. Сургууль орчмын план зурахдаа юмсыг таних тэмдгээр дүрслэн зүг чигийг тэмдэглэх 4.2х. Юмсын бодит хэмжээг өөрийн зурсан план зурагтай харьцуулах	4.4. Дэлхий ба орчлон	4.4.1. Сурагч план зурж, газарзүйн зургийг уншиж чаддаг.
9	4.2ц. Өгсөн газарзүйн зураг дээр хол, ойр зайг хэмжиж харьцуулах 4.2ч. Өгсөн газарзүйн зураг дээр дүрслэгдсэн зүйлсийг таних тэмдэг ашиглан ялгах		4.4.2. Сурагч, аливаа зүйлсийн бодит хэмжээг зураг дээрх хэмжээтэй харьцуулж чаддаг болно.

4.2. ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖ ТУС БҮРИЙН СУРАЛЦАХУЙН ҮР ДҮНГИЙН ШАЛГУУР, ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТҮВШИН

4.2.1. Үнэлгээний нэгж 1. Амьд бие ба амьдралын орчин

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
4.1. Амьд бие ба амьдралын орчин	4.1.1. Сурагч хүний хөдөлж буй зарчим, зарим амьд биеийн онцлог шинж нь амьдрах орчинтойгоо зохилдсон болохыг тайлбарлаж чаддаг болно.	4.1.1.1	Хүн хэрхэн хөдөлдөг болохыг жишээгээр тайлбарладаг.
		4.1.1.2	Амьд бие орчиндоо зохицон амьдардаг болохыг зарим онцлог шинжээр жишээлэн тайлбарладаг.
		4.1.1.3	Тухайн орчин дахь амьд биеийн идэш тэжээлийн хэлхээний загвар зурдаг.
	4.1.2. Сурагч хүрээлэн буй орчин дахь өөрчлөлтийн шалтгааныг хүний үйл ажиллагаатай холбон тайлбарладаг болно.	4.1.2.1	Хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж буй хүний үйл ажилагааны үр дагаврыг баримтад тулгуурлан тайлбарладаг.

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур		Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
4.1.1.1	Хүн хэрхэн хөдөлдөг болохыг жишээгээр тайлбарладаг.	Булчин, үе холбоос, араг ясыг бугалганы хос булчингийн загвар зураг дээр таньж нэрлэдэг.	Булчингийн агшилт, сулралтыг зураг дээр ялган нэрлэдэг.	Булчин, үе холбоос, араг яс хөдөлгөөнд оролцдог болохыг тайлбарлахдаа бугалганы хос булчингийн агшилт, сулралтын зарчимд үндэслэдэг.	Булчин, үе холбоос, араг яс хөдөлгөөнд оролцдог болохыг тайлбарлахдаа бугалганы хос булчингийн агшилт, сулралтын зарчимд үндэслэн загвар зураг болон өөрийн бие дээр жишээлэн тайлбарладаг.
4.1.1.2	Амьд бие орчиндоо зохицон амьдардаг болохыг зарим онцлог шинжээр жишээлэн тайлбарладаг.	Зарим амьд биеийн бусдаас ялгарах 1-2 онцлог шинжийг хэлдэг.	Зарим амьд биеийн бусдаас ялгарах 2-3 онцлог шинжийг хэлдэг.	Зарим амьд биеийн бусдаас ялгарах 2-3 онцлог шинжийг амьдрах орчинтой нь холбон тайлбарладаг.	Хэд хэдэн амьдрах орчин (ус, хээр, ой говь)-д зохилдсон амьд биеийн онцлогуудыг жишээгээр тайлбарладаг.
4.1.1.3	Тухайн орчин дахь амьд биеийн идэш тэжээлийн хэлхээний загвар зурдаг.	Өгсөн зураг дээр 2-3 гишүүнтэй идэш тэжээлийн хэлхээг холбон зурдаг.	Өгсөн зураг дээр 3-4 гишүүнтэй идэш тэжээлийн хэлхээг холбон зурдаг.	Өгсөн зураг дээр 3-4 гишүүнтэй идэш тэжээлийн хэлхээг холбон зурж амьдрах орчныг ялгадаг.	Тухайн орчин дахь идэш тэжээлийн хэлхээний загварыг зурдаг.
4.1.2.1	Хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж буй хүний үйл ажилагааны үр дагаврыг баримтад тулгуурлан тайлбарладаг.	Хүрээлэн буй орчинд үзүүлж буй нөлөөг хэлдэг.	Хүний хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж буй үр дагаврыг тайлбарладаг.	Хүний хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж буй үр дагаврыг баримтаар тайлбарладаг.	Хүний хүрээлэн буй орчинд нөлөөлж буй үйлд дүгнэлт хийж өөрийн оролцоог тодорхойлдог.

4.2.2. Үнэлгээний нэгж 2. Шинж чанар, өөрчлөлт

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
4.2. Биетийн шинж чанар	4.2.1. Сурагч гэрлийн шинж чанарын талаарх мэдлэг, ойлголтоо харуулж чаддаг болно.	4.2.1.1	Гэрлийн цацраг шулуунаар тардагийг батлах энгийн жишээ хэлж чаддаг.
		4.2.1.2	Сүүдрийн хэмжээ өөрчлөгдөж буй шалтгааныг гэрэл үүсгэгч, бие, дэлгэц гурвын харилцан байрлалд тулгуурлан тайлбарладаг.
		4.2.1.3	Гэрлийн ойлтыг дүрслэн харуулж чаддаг.
	4.2.2. Сурагч соронзон шинж чанар, харилцан үйлчлэлийг туршилтаар харуулдаг.	4.2.2.1	Соронзон үйлчлэлийг татах, түлхэх хүчид үндэслэн зурж тайлбарладаг.
		4.2.2.2	Соронзонд татагддаг татагддаггүй зүйлсийг материалын шинж чанарт үндэслэн ялгадаг.
	4.2.3. Сурагч энгийн цахилгаан хэлхээний зарчмыг чийдэн гэрлэн диодыг асаах хэлхээг угсарч, түүнийгээ зурж тайлбарладаг болно.	4.2.3.1	Элементийн тэмдэг, тэмдэглэгээ ашиглан энгийн цахилгаан хэлхээ үүсгэж чаддаг.
		4.2.3.2	Ямар материал цахилгаан дамжуулдаг, тусгаарладаг болохыг жишээгээр тайлбарладаг.

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур		Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
4.2.1.1	Гэрлийн цацраг шулуунаар тардагийг батлах энгийн жишээ хэлж чаддаг.	Гэрэл шулуунаар тархдагийг зурж харуулдаг.	Сорил туршилтын үр дүнд үндэслэн гэрэл шулуунаар тархдагийг тайлбарладаг.	Гэрэл шулуунаар тархдагийг энгийн туршилтаар харуулдаг.	Өдөр тутмын үзэгдлээс жишээ татаж гэрэл шулуунаар тархдагийг баталдаг.
4.2.1.2	Сүүдрийн хэмжээ өөрчлөгдөж буй шалтгааныг гэрэл үүсгэгч, бие, дэлгэц гурвын харилцан байрлалаар тайлбарладаг.	Сүүдрийн хэмжээ өөрчлөгдөх нэг нөхцөлийг тайлбарладаг.	Сүүдрийн хэмжээ өөрчлөгдөх хоёр нөхцөлийг тайлбарладаг.	Сүүдрийн хэмжээ өөрчлөгдөх нөхцөлийг гэрэл үүсгэгч, бие, дэлгэц гурвын харилцан байрлалд үндэслэн тайлбарладаг.	Сүүдрийн хэмжээ өөрчлөгдөх нөхцөлийг гэрэл үүсгэгч, бие, дэлгэц гурвын харилцан байрлалд үндэслэн жишээгээр харуулж тайлбарладаг.
4.2.1.3	Гэрлийн ойлтыг дүрслэн харуулж чаддаг.	Гэрлийн ойлтын зарим жишээг хэлдэг.	Гэрлийн ойлтыг бусдын дэмжлэгтэйгээр зургаар дүрслэн харуулдаг.	Гэрлийн ойлтыг зургаар дүрслэн харуулдаг.	Гэрлийн ойлтыг энгийн туршилтаар харуулдаг.
4.2.2.1	Соронзон үйлчлэлийг татах, түлхэх хүчид үндэслэн зурж тайлбарладаг.	Соронзон туйлыг зааж нэрлэдэг.	Соронзны татах хүчид үндэслэн соронзон үйлчлэлийг тайлбарладаг.	Ижил туйлууд түлхэлцэж, эсрэг туйлууд таталцдаг шинжээр соронзон үйлчлэлийг тайлбарладаг.	Ижил туйлууд түлхэлцэж, эсрэг туйлууд таталцдаг шинжээр соронзон үйлчлэлийг зурж тайлбарладаг.

4.2.2.2	Соронзонд татагддаг татагддаггүй зүйлсийг материалын шинж чанарт үндэслэн ялгадаг.	Соронзонд татагддаг, татагддаггүй зүйлсийг туршилтаар ялгадаг.	Соронзонд татагддаг, татагддаггүй юмсыг материалын шинжид нь үндэслэн ялгадаг.	Эргэн тойронд байгаа зарим юмсыг соронзонд татагддаг эсэхийг илэрүүлэх туршилтын төлөвлөж чаддаг.	Эргэн тойронд байгаа юмсын материалын шинжид үндэслэн соронзонд татагдах эсэхийг туршилтаар баталдаг. Соронзон ашиглах үедээ аюулгүй ажиллагааг баримталдаг.
4.2.3.1	Элементийн тэмдэг, тэмдэглэгээ ашиглан энгийн цахилгаан хэлхээ үүсгэж чаддаг.	Цахилгаан хэлхээний элементийн тэмдэг тэмдэглэгээг нэрлэдэг.	Цахилгаан хэлхээний элементийн тэмдэг тэмдэглэгээг бодит хэрэглэгдэхүүн дээр заадаг.	Батерей чийдэн ашиглан энгийн цахилгаан хэлхээг үүсгэдэг.	Үүсгэсэн цахилгаан хэлхээгээ тэмдэг, тэмдэглэгээ ашиглаж зургаар илэрхийлж чаддаг.
4.2.3.2	Ямар материал цахилгаан дамжуулдаг, тусгаарладаг болохыг жишээгээр тайлбарладаг.	Өгсөн юмсыг цахилгаан дамжуулах эсэхийг бусдын дэмжлэгтэйгээр ялгадаг.	Өгсөн юмсын материалын шинжид үндэслэн цахилгаан дамжуулах эсэхийг ялгадаг.	Цахилгаан дамжуулдаг, дамжуулдаггүй зарим материалын жишээг хэлдэг.	Цахилгааны утас, кабельд металлыг, хуванцрыг утас болон залгуур, унтраалгын гэр бүрхүүлд хэрэглэдэг шалтгааныг тайлбарладаг.

4.2.3. Үнэлгээний нэгж 3. Бодисын төлөв

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
4.3. Бодисын төлөв	4.3.1. Сурагч хатуу, шингэн, хийн төлөвийн ялгааг жижиг хэсгээр дүрслэн тайлбарлаж чаддаг болно.	4.3.1.1	Хатуу, шингэн, хийн ялгааг харьцуулан тайлбарладаг.
	4.3.2. Сурагч хатуу бодисыг устай холиход гарах өрчлөлтийг дүрслэн тайлбарлаж чаддаг болно.	4.3.2.1	Уусмал дахь бодисын жижиг хэсгийг дүрсэлж, тайлбарладаг.
		4.3.2.2	Хатуу бодисыг устай холиход гарах өөрчлөлтийг шинжлэх ухааны үг хэллэг ашиглан тайлбарладаг.

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур		Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
4.3.1.1	Хатуу, шингэн, хийн ялгааг харьцуулан тайлбарладаг.	Хатуу, шингэн, хийн ялгааг харьцуулан тайлбарладаг. ялгаа (хэлбэр, шахагдах, урсах)-г тайлбарладаг.	Бодисын жижиг хэсгийн зургаас хатуу, шингэн, хийн төлөвийг таньдаг.	Хатуу, шингэн, хийн төлөвийн ялгааг бодисын жижиг хэсгээр дүрсэлдэг.	Хатуу, шингэн, хийн төлөвийн ялгааг бодисын жижиг хэсгээр дүрсэлж амьдрал дээрх жишээгээр тайлбарладаг.
4.3.2.1	Уусмал дахь бодисын жижиг хэсгийг дүрсэлж, тайлбарладаг.	Уусах үзэгдлийг туршилтаас ажиглаж чаддаг.	Бодис усанд ууссан гэдгийг нотлох туршилтын санааг гаргадаг.	Уусмал дахь бодисын жижиг хэсгийг дүрсэлж тайлбарладаг.	Уусмал дахь бодисын жижиг хэсгийг дүрсэлж, уусах үзэгдлийг ахуй амьдралын жишээгээр баяжуулан тайлбарладаг.
4.3.2.2	Хатуу бодисыг устай холиход гарах өөрчлөлтийг шинжлэх ухааны үг хэллэг ашиглан тайлбарладаг.	Хатуу бодисыг устай холиход гарах өөрчлөлтийг харьцуулан ажиглаж чаддаг.	Хатуу бодисыг устай холиход гарсан өөрчлөлтөд үндэслэн ууссан уусаагүй гэж ялгадаг.	Хатуу бодис усанд ууссан, уусаагүйг бодисын жижиг хэсгээр ялган дүрсэлдэг.	Хатуу бодисыг усанд ууссан, уусаагүйг тайлбарлахдаа бодисын жижиг хэсгийн жигд тархсан эсэхэд үндэслэн тайлбарладаг.

4.2.4. Үнэлгээний нэгж 4. Дэлхий ба орчлон

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
4.4. Дэлхий ба орчлон	4.4.1. Сурагч план зурж, газарзүйн зургийг уншиж чаддаг.	4.4.1.1	Сурагч, орчны план зурахдаа таних тэмдэг болон зүг чигийн тэмдэглэгээг ашигладаг.
		4.4.1.2	Сурагч план болон газарзүйн зургийг унших аргыг бусдад тайлбарлаж чаддаг.
	4.4.2. Сурагч, аливаа зүйлсийн бодит хэмжээг зураг дээрх хэмжээтэй харьцуулж чаддаг болно.	4.4.2.1	Сурагч план болон газарзүйн зураг дээрх юмсын бодит хэмжээг (урт өргөн, хоорондын зай) харьцуулан тайлбарладаг.

Гүйцэтгэлийн түвшин

Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур		Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
4.4.1.1	Сурагч, орчны план зурахдаа таних тэмдэг болон зүг чигийн тэмдэглэгээг ашигладаг.	Сурагч сургууль орчмын планыг ерөнхий зурдаг.	Сурагч сургууль орчмын планыг зурахдаа зурагт дүрслэгдсэн зүйлсээ нэрлэн бичдэг.	Сурагч сургууль орчмын план зурахдаа таних тэмдэг ашигладаг.	Сурагч сургууль орчмын план зурахдаа таних тэмдэг болон зүг чигийн тэмдэглэгээ ашигладаг.
4.4.1.2	Сурагч план болон газарзүйн зургийг унших аргыг бусдад тайлбарлаж чаддаг.	Сурагч план болон газарзүйн зураг дээр дүрслэгдсэн зарим зүйлсийг нэрлэдэг.	Сурагч план болон газарзүйн зураг дээр дүрслэгдсэн зүйлсийг бүрэн нэрлэж чаддаг.	Сурагч план болон газарзүйн зураг дээр дүрслэгдсэн зүйлсийг таних тэмдэг ашиглан тодорхойлдог.	Сурагч таних тэмдэг ашиглаж план болон газарзүйн зургийг унших аргыг бусдад тайлбарладаг.
4.4.2.1	Сурагч план болон газарзүйн зураг дээрх юмсын бодит хэмжээг (урт өргөн, хоорондын зай) харьцуулан тайлбарладаг.	Сурагч план зурагт дүрслэх гэж буй зүйлсийн бодит хэмжээг (урт өргөн, хоорондын зай) энгийн аргаар хэмжин үр дүнг тэмдэглэж чаддаг.	Сурагч юмсын бодит хэмжээг (урт өргөн, хоорондын зай) план зурагт ойролцоогоор ямар хэмжээтэй зурахаа тооцоолж чаддаг.	Сурагч юмсын бодит хэмжээг олох (1см -т ... см, м, бодит хэмжээг ... дахин багасгасан гэх мэт тайлбар бүхий) боломжтой план зурдаг.	Сурагч план болон газарзүйн зураг дээрх зарим зүйлсийн хэмжээг (урт, өргөн, хоорондын зай) бодит хэмжээтэй харьцуулан (1см -т ... м, км, бодит хэмжээг ... дахин багасгасан гэх мэт) тайлбарлаж чаддаг.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ. V АНГИ

5.1. V АНГИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖ, СУРАЛЦАХУЙН ҮР ДҮН

№	Суралцахуйн зорилт	Үнэлгээний нэгж	Суралцахуйн үр дүн
1	Одот тэнгэр 5.1а. Сүүдрийн чиг ба уртын өөрчлөлтөөр нарны байрлалыг тодорхойлох	5.1. Дэлхий ба орчлон	5.1.1. Сурагч, дэлхийн тэнхлэгээ эргэх хөдөлгөөний үр дагаврыг жишээ гарган тайлбарлаж чаддаг болно
2	5.1б. Дэлхий тэнхлэгээ тойрон эргэсний улмаас нар хөдөлж байгаа мэт харагддагийг загварчлах 5.1в. Өдөр, шөнө ээлжилж буй үзэгдлийг дэлхий тэнхлэгээ эргэх хөдөлгөөнөөр тайлбарлах 5.1г. Сар (хоногийн)-ны хөдөлгөөнийг тодорхой биеттэй харьцуулах 5.1д. Сарны үзэгдэх хэлбэр (сарын турш- өдрөөс өдөрт) өөр өөр байдгийн шалтгааныг нар, сар, дэлхийн байрлалтай холбон тайлбарлах		5.1.2. Сурагч, сарны үзэгдэх хэлбэрийн өөрчлөлтийг нар, сар, дэлхийн байрлалтай холбон тайлбарладаг.
3	5.1е. Алтан гадас ба долоон бурхан оддын байрлалыг зураглаж, зүг чигээ тодорхойлох Голдож зэргэдээр зүг чиг олох 5.1ж. Глобус болон дэлхийн газарзүйн зураг дээр ус (далай) ба хуурай газрыг ялган нэрлэж, хэмжээг харьцуулах		5.1.3. Сурагч, аливаа зүйлсийн зүг чиг, байрлалыг тодорхойлж чаддаг болно.
4	5.1з. Глобус болон дэлхийн газарзүйн зураг дээр голдож ба зэргэдийг ялган харьцуулах 5.1и. Голдож, зэргэдийг ашиглан дэлхийн өмнөд ба хойд хагас, баруун ба зүүн хагасыг ялгах		5.1.4. Сурагч, агаарын температур болон тунадасны өөрчлөлтийг тодорхойлж чаддаг болно.
5	5.1к. Голдож, зэргэдийг ашиглан цэгийн байрлалыг тодорхойлох Цаг агаар ба уур амьсгал 5.2з. Хоногийн агаарын температурын өөрчлөлтийг тэмдэглэж, шалтгааныг илрүүлэх		5.1.5. Сурагч, уур амьсгалын ялгаатай байдлыг тайлбарлаж чаддаг болно
6	5.2и. Агаарын тунадасыг энгийн аргаар хэмжиж, дүрслэх 5.2к. Салхины зүг чиг ба хүчийг хялбар аргаар тодорхойлон ялгааг тэмдэглэх 5.2л. Дэлхий дээр өөр өөр уур амьсгалтай газар орон байдгийг байрлалтай нь холбож тайлбарлах		5.1.6. Сурагч, аливаа зүйлсийн учир шалтгааныг тайлбарлахдаа идэвх оролцоогоо харуулдаг болно.

7	Бодисын төлөвийн шилжилт 5.2а. Ус хатуу, шингэн, хийн төлөвт шилжих үзэгдлийг нөхцөлтэй нь холбон илэрхийлэх 5.2б. Хайлах, хөлдөх үеийн өөрчлөлтийг бодисын жижиг хэсгээр дүрслэн үзүүлэх 5.2в. Уурших, шингэрэх үеийн өөрчлөлтийг бодисын жижиг хэсгээр зурж харуулах 5.2г. Байгаль дахь усны эргэлтийг хатуу, шингэн, хийн төлөвийн шилжилтээр тайлбарлах Эргэх ба үл эргэх өөрчлөлт 5.2д. Үзэгдлийг эргэх, үл эргэх гэж ангилах, жишээ гаргах 5.2е. Лаа шатах нь үл эргэх үзэгдэл болохыг тодорхойлох 5.2ж. Төмөр, элс, модны үртсийг холимгоос нь ялгаж, эргэх үзэгдэл болохыг тодорхойлох	5.2. Бодисын төлөв	5.2.1. Сурагч тухайн үзэгдэл дэх бодисын шинж чанарын өөрчлөлтийг жижиг хэсгээр дүрслэн харуулж, түүнийг жишээгээр тайлбарлаж чаддаг болно.
8	Хөшүүрэг 5.2м. Өгсөн хэрэгслүүдээс хөшүүргийн зарчмаар ажилладгийг нь ялган таних, ажиллах зарчмын учрыг олох 5.2н. Хөшүүрэг (саваа мод) ашиглаж хүчийг ихэсгэж, багасгаж болохыг тодорхойлох 5.2о. Хөшүүргийн (урт мөрт бага хүч оногддог) тэнцвэрийн зарчмыг тайлбарлах, жишээ гаргах	5.3. Шинж чанар, өөрчлөлт	5.3.1. Сурагч хөшүүргийн зарчмыг жишээгээр тайлбарлаж чаддаг болно.
9	Ургамлын амьдралын эргэлт 5.3а. Ургамлын ургал эрхтнүүдийг ялган таних, нэрлэх 5.3б. Зарим тасалгааны ургамлыг ишээр үржүүлж, үр дүнг хүснэгтэд тэмдэглэх	5.4. Амьд бие ба амьдралын орчин	5.4.1. Сурагч ургамлын амьдралын эргэлтийн үе шатыг тайлбарлаж чадна.
10	5.3в. Ургамлыг үрээр үржүүлэх аргыг туршиж, үр дүнг хэлэлцэх 5.3г. Үрээр болон ишээр үржүүлж буй ургамлаар жишээлэн ургамлын амьдралын эргэлтийг БҮЛЭГчлэн зураглах		5.4.2. Сурагч тухайн ургамалд тохирох үржүүлэх аргыг сонгон хэрэглэж, ургамал ургах таатай орчныг тодорхойлдог болно.
11	Амьтдын үржил, хөгжил 5.3д. Шавж ба аалз ялгаатай болохыг зарим онцлог шинжид нь үндэслэн ялган таних 5.3е. Бүрэн ба бүрэн бус хувиралтай шавжийн амьдралын эргэлтийг бүдүүвч ашиглан харьцуулах		
12	5.3ж. Өндөглөгч амьтдын үржлийн онцлог, амьдралын эргэлтийг загварчлан тайлбарлах 5.3з. Амьд үр төл төрүүлэгч амьтдын үржил хөгжлийн онцлогийг харьцуулан тайлбарлах 5.3и. Хүний төрөхийн өмнөх ба төрсний дараах өсөлт, хөгжлийг харьцуулах		5.4.3. Сурагч амьтдын онцлог шинжүүдийг хооронд нь харьцуулах замаар судалж, түүнийг загварчлан тайлбарладаг болно.

ХИЧЭЭЛ, СУРГАЛТЫН ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЭХ ШАЛГУУР

5.2. ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭГЖ ТУС БҮРИЙН СУРАЛЦАХУЙН ҮР ДҮНГИЙН ШАЛГУУР, ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТҮВШИН

5.2.1. Үнэлгээний нэгж 1. Дэлхий ба орчлон

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
5.1. Дэлхий ба орчлон	5.1.1. Сурагч дэлхийн тэнхлэгээ эргэх хөдөлгөөний үр дагаврыг жишээ гарган тайлбарлаж чаддаг болно	5.1.1.1	Сурагч дэлхийн тэнхлэгээ эргэх хөдөлгөөнийг ажиглалт туршилтын үр дүнгийн баримтад үндэслэн тайлбарладаг.
	5.1.2. Сурагч, сарны үзэгдэх хэлбэрийн өөрчлөлтийг нар, сар, дэлхийн байрлалтай холбон тайлбарладаг.	5.1.2.1	Сарны үзэгдэх хэлбэрийг илрүүлэх ажиглалт хийж дүрсэлж чаддаг
		5.1.2.2	Сар дэлхийг тойрох хөдөлгөөний улмаас үзэгдэх хэлбэр нь өөрчлөгдөж байгааг дүрслэхдээ нар, сар, дэлхийн харилцан байрлалтай холбож чаддаг
	5.1.3. Сурагч, аливаа зүйлсийн зүг чиг, байрлалыг тодорхойлж чаддаг болно	5.1.3.1	Газарзүйн зураг болон бодит байдалд луужин ашиглаж зүг чигийг тодорхойлж чаддаг.
	5.1.4. Сурагч, агаарын температур болон тунадасны өөрчлөлтийг тодорхойлж чаддаг болно	5.1.4.1	Гадаад орчны агаарын температурын халуун, хүйтний ялгаатай байдал болон тунадасны хэмжээг илрүүлэхдээ тохирох багаж хэрэгслийг оновчтой сонгон хэмжилт хийн тодорхойлж чаддаг
	5.1.5. Сурагч уур амьсгалын ялгаатай байдлыг тайлбарлаж чаддаг болно	5.1.5.1	Нарны тусгалаас хамаарч дэлхийн улс орнуудад халуун, хүйтэн, сэрүүн бүс үүсдэг гэдгийг ялгаж чаддаг.
	5.1.6. Сурагч, аливаа зүйлсийн учир шалтгааныг тайлбарлахдаа идэвх оролцоогоо харуулдаг болно	5.1.6.1	Аливаа зүйлсийн туршилтыг гүйцэтгэхдээ идэвх сонирхолтой оролцдог.

Гүйцэтгэлийн түвшин

№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур	Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
5.1.1.1	Сурагч дэлхийн тэнхлэгээ эргэх хөдөлгөөнийг ажиглалт туршилтын үр дүнгийн баримтад үндэслэн тайлбарладаг.	* Дэлхий тэнхлэгээрээ баруунаас зүүн тийш эргэдэг гэдгийг зурагладаг.	* Дэлхий тэнхлэгээрээ эргэдэг гэдгийг нэг жишээгээр тайлбарладаг. * Сурагч өдөр шөнө ээлжилж буй үзэгдлийг дэлхийн хөдөлгөөнтэй холбодог.	* Дэлхий тэнхлэгээрээ эргэдэг гэдгийг хоёр жишээгээр тайлбарладаг. * Сурагч өдөр, шөнө болж буй үзэгдлийн жишээг дэлхийн бөмбөрцөг дээр (өдөр болон шөнө болж буй улсыг) заадаг.	* Дэлхий тэнхлэгээрээ баруунаас зүүн тийш эргэдэг гэдгийг нар, сарны үзэгдэх хөдөлгөөнөөр тайлбарладаг. * Сурагч өдөр, шөнө ээлжилж буй үзэгдлийг глобус болон гар чийдэн ашиглан туршилтаар харуулж тайлбарладаг.

5.1.2.1	Сарны үзэгдэх хэлбэрийг илрүүлэх ажиглалт хийж дүрсэлж чаддаг	Сарны үзэгдэх хэлбэрийг ажигласан үр дүнг зурахдаа сар аль талаасаа гэрэлтэж байгааг нарийн ялгаж чадаагүй.	Сарны үзэгдэх хэлбэрийн ялгааг гаргаж зурж чадсан.	Сарны үзэгдэх хэлбэр өдрөөс өдөрт өөр өөр харагдаж байгааг хугацаа болон байрлалтай холбон зурж тэмдэглэсэн.	Сарны үзэгдэх хэлбэр өдрөөс өдөрт өөр өөр харагдаж байгааг нар, сар, дэлхийн харилцан байрлалтай холбон ажиглаж чадсан.
5.1.2.2	Сар дэлхийг тойрох хөдөлгөөний улмаас үзэгдэх хэлбэр нь өөрчлөгдөж байгааг дүрслэхдээ нар, сар, дэлхийн харилцан байрлалтай холбож чаддаг	Сар дэлхийг тойрон эргэдэг учир хэлбэр нь өөр өөр харагддаг гэдгийг загвар зургаас ойлгодог.	Сар дэлхийг тойрох хөдөлгөөнөөс хамаарч хэлбэр нь өөр өөр харагдаж байгааг загвар зургаас жишээ татан тайлбарлаж чаддаг.	Сарны хэлбэрийг ажигласан үр дүнгээ сарны дэлхийг тойрох хөдөлгөөнийг харуулсан загвар зурагтай холбон тайлбарлаж чаддаг.	Сарны дэлхийг тойрох хөдөлгөөнийг (цагийн зүүний эсрэг) үзэгдэх хэлбэртэй нь холбон загвар зургаар илэрхийлж чаддаг. Зурагт нар, сар дэлхийн байрлалыг дүрсэлсэн ба сарны үзэгдэх хэлбэрийн дараалалд үндэслэн сарны тойрог хөдөлгөөнийг тайлбарладаг.
5.1.3.1	Газарзүйн зураг болон бодит байдалд луужин ашиглаж зүг чигийг тодорхойлж чаддаг.	*Сурагч, ертөнцийн зүг болон хавтгай дээрх зүг чигүүдийг нэрлэж чаддаг. *Сурагч луужингийн үүрэг болон тэмдэглэгээг уншиж чаддаг.	* Сурагч Алтангадас одыг олж заадаг. * Сурагч газарзүйн зураг болон глобус дээр дэлхийн хагасуудыг (баруун хойд, зүүн өмнөд гэх мэт) ялган зааж чаддаг. *Луужин ашиглах аргачлалыг тайлбарладаг.	* Алтан гадас одоор баримжаалан ертөнцийн зүг чигийг тодорхойлдог. * Газарзүйн зураг дээрх тодорхой газар нутгийн байрлалыг тодорхойлж, хэрхэн тодорхойлсноо тайлбарлаж чаддаг. *Луужин ашиглан зүг чигийг тодорхойлдог.	* Алтангадас одоор ертөнцийн зүгийг тодорхойлдог, ямагт хойд зүгийг зааж буй шалтгааныг тайлбарладаг. * Газарзүйн зураг болон глобус дээр аливаа газар нутгуудыг аль хагаст оршиж буйг зааж, цэгийн байршлыг тодорхойлон бичиж, хэрхэн тодорхойлсноо тайлбарлаж чаддаг. * Луужин ашиглах аргыг бусдад тайлбарлаж, тусалдаг.
5.1.4.1	Гадаад орчны агаарын температурын халуун, хүйтний ялгаатай байдал болон тунадасны хэмжээг тохирох багаж хэрэгслийг оновчтой сонгон хэмжилт хийн тодорхойлж чаддаг.	* Гадаад орчны агаарын хэм ялгаатай байдгийг амьдрал дээрх жишээгээр хэлдэг. *Агаарын термометрийн заалт, тэмдэглэгээг уншиж чаддаг.	* Хоногийн агаарын температурын өөрчлөлтийг энгийн туршилтаар илрүүлэн тайлбарладаг. * Тунадасны хэмжээ өөрчлөгдөж байдаг гэдгийг тодорхойлдог *Агаарын термометрыг ашиглах аргыг тайлбарладаг.	* Хоногийн агаарын температурын өөрчлөлтийг термометр ашиглан илрүүлж шалтгааныг цаг агаарын үзэгдэлтэй холбон илэрхийлдэг. * Хур тунадасны хэмжээ өөрчлөгддөгийг шугам ашиглан тодорхойлдог.	* Хоногийн агаарын температурын өөрчлөлтийг хэмжсэн үр дүнгээ диаграммаар илэрхийлж шалтгааныг цаг агаарын үзэгдэлтэй холбон зураглаж тайлбарладаг. * Шугам ашиглан тунадасны хэмжээг хэмжиж хэрхэн өөрчлөгдөж байгааг илрүүлэн шалтгааныг тодорхойлдог.

5.1.5.1	Нарны тусгалаас хамаарч дэлхийн улс орнуудад халуун, хүйтэн, сэрүүн бүс үүсдэг гэдгийг ялгаж чаддаг.	Өөр өөр уур амьсгалтай орнуудыг нэрлэдэг.	Дэлхийн улс орнууд өөр өөр уур амьсгалтай байдаг гэдгийг улс орны байрлалтай холбож ойлгодог.	Загвар зураг болон туршилтаас нарны тусгал дэлхий дээр ялгаатай тусч байгааг ажиглаж чадсан ба түүнд үндэслэн уур амьсгалын ялгаатай бүсүүдийг таамагладаг.	* Уур амьсгалын бүсийн ялгааг нарны тусгалтай холбон тайлбарлахдаа жишээ (Экватор, матар, мэлхий зам, хойд, өмнөд туйл) татдаг.
5.1.6.1	Аливаа туршилтыг гүйцэтгэхдээ идэвх сонирхолтой оролцдог.	Эзэмшсэн мэдлэг ойлголтоо заавар, аргачлалын дагуу ашиглах сонирхолтой ханддаг.	Асуулт асуух, асуудал таамаглал дэвшүүлдэг, шинжлэн судлах үйлд идэвхтэй оролцдог.	Аливаа шинжлэх ухааны юмс үзэгдэл, ухагдахуун, зүй тогтлыг ойлгох идэвх оролцоотой ханддаг.	Байгалийн шинжлэх ухааны юмс үзэгдэл, зүй тогтол, хоорондын хамаарлыг бүрэн ойлгож туршилтаар илрүүлэх идэвх оролцоотой ханддаг.

5.2.2. Үнэлгээний нэгж 2. Бодисын төлөв

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
5.2. Бодисын төлөв	5.2.1. Сурагч тухайн үзэгдэл дэх бодисын шинж чанарын өөрчлөлтийг жижиг хэсгээр дүрслэн харуулж, түүнийг жишээгээр тайлбарлаж чаддаг болно.	5.2.1.1	Усны төлөвийн шилжилт явагдах нөхцөлийг ажиглалт туршилтын баримтад үндэслэн тайлбарладаг.
		5.2.1.2	Шингэний термометрийг ашиглах арга болон нэгж хэмжигдэхүүнийг зөв уншиж, тайлбарлаж чаддаг.
		5.2.1.3	Хатуу, шингэн, хийн төлөвийн шилжилтийг бодисын жижиг хэсгээр дүрсэлдэг.
		5.2.1.4	Бодисын шинж чанарын өөрчлөлтөд үндэслэн эргэх ба үл эргэх үзэгдлийг тодорхойлдог.

Гүйцэтгэлийн түвшин

№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур	Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
5.2.1.1	Усны төлөвийн шилжилт явагдах нөхцөлийг ажиглалт туршилтын баримтад үндэслэн тайлбарладаг.	Усны төлөвийн шилжилтийг (хайлах, буцлах, уурших, шингэрэх) нэрлэдэг.	Усны төлөвийн шилжилтийг температурын өөрчлөлттэй холбон тайлбарладаг.	Төлөвийн шилжилтийг загвар зургаар илэрхийлдэг.	Усны төлөвийн шилжилт явагдаж буй үзэгдлийг температурын өөрчлөлттэй холбон амьдрал дээрх жишээгээр баяжуулан тайлбарладаг.
5.2.1.2	Шингэний термометрийг ашиглах аргачлал болон нэгж хэмжигдэхүүнийг зөв уншиж, тайлбарлаж чаддаг.	Шингэний термометрийн ашиглах аргачлалд бус заалтад анхаарлаа хандуулдаг.	Шингэний термометрийн заалтыг ажиглах, ашиглах аргыг зурж тайлбарладаг.	Шингэний термометрийн заалтыг ажиглах, ашиглах аргыг бусдад тайлбарладаг. Аюулгүй ажиллагааг сануулдаг.	Шингэний термометрийн заалтыг ажиглах, ашиглах аргыг бусдадаа харуулдаг. Аюулгүй ажиллагааг тайлбарладаг.
5.2.1.3	Хатуу, шингэн, хийн төлөвийн шилжилтийг бодисын жижиг хэсгээр дүрсэлдэг.	Бодисын жижиг хэсгийн зургаас харгалзах төлөвийг таамагладаг.	Хайлах, хөлдөх, уурших, шингэрэх үеийн өөрчлөлтийг бодисын жижиг хэсгээр дүрслэн үзүүлдэг.	Хайлах, хөлдөх, уурших, шингэрэх үеийн өөрчлөлтийг бодисын жижиг хэсгээр дүрслэн үзүүлж ялгааг тайлбарладаг.	Байгаль дээрх төлөвийн шилжилтийн үзэгдлийг туршилттай холбон зурагладаг.
5.2.1.4	Бодисын шинж чанарын өөрчлөлтөд үндэслэн эргэх ба үл эргэх үзэгдлийг тодорхойлдог.	Эргэх ба үл эргэх үзэгдлийг бусдын дэмжлэгтэй тодорхойлдог.	Үзэгдлийн үр дүнд гарсан өөрчлөлтөд үндэслэн эргэх эсвэл үл эргэх өөрчлөлтийг тодорхойлдог.	Эргэх ба үл эргэх үзэгдлийн ялгааг зургаар илэрхийлдэг.	Тухайн бодисын шинж чанарын өөрчлөлтөд үндэслэн үзэгдлийг эргэх ба үл эргэх эсэхийг тодорхойлдог, амьдрал дээрх жишээгээр баяжуулан тайлбарладаг

5.2.3. Үнэлгээний нэгж 3. Шинж чанар, өөрчлөлт

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
5.3. Биетийн шинж чанар	5.3.1. Сурагч хөшүүргийн зарчмыг жишээгээр тайлбарлаж чаддаг болно.	5.3.1.1	Сурагч, амьдрал ахуйд хэрэглэгддэг хөшүүргийн жишээ татаж түүний ажиллах зарчмыг загвар зургаар илэрхийлэн тайлбарладаг.
		5.3.1.2	Сурагч, хөшүүргийн тэнцвэрийн нөхцлийг тайлбарлаж чаддаг болно.

Гүйцэтгэлийн түвшин

№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур	Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
5.3.1.1	Сурагч, амьдрал ахуйд хэрэглэгддэг хөшүүргийн жишээ татаж түүний ажиллах зарчмыг загвар зургаар илэрхийлэн тайлбарладаг.	Хөшүүргийн тулах цэг, дарах цэг, хүч үйлчлэх цэгийг нэрлэдэг.	Өгсөн хэрэгслүүд дээр хөшүүргийн тулах цэг, дарах цэг, хүч үйлчлэх цэгийг зааж нэрлэдэг.	Өгсөн хэрэгслүүдийн тулах цэг, дарах цэг, хүч үйлчлэх цэгийг ялгаж загвар зургаар илэрхийлдэг.	Өгсөн загвар зурагт харгалзах хөшүүргүүдийг сонгож ажиллах зарчмыг нь тайлбарладаг.
5.3.1.2	Сурагч, хөшүүргийн тэнцвэрийн нөхцлийг тайлбарлаж чаддаг болно.	Хөшүүргийг тэнцвэрт оруулах 1-2 зөв хувилбарыг дэвшүүлдэг.	Хөшүүргийг тэнцвэрт оруулах 2-3 зөв хувилбарыг дэвшүүлдэг.	Хөшүүргийг тэнцвэрт оруулах 1-2 зөв хувилбарыг дэвшүүлж шалтгааныг ачааны тоо болон мөрний харьцаанд үндэслэн тайлбарладаг.	Хөшүүргийг тэнцвэрт оруулах 2-3 зөв хувилбарыг дэвшүүлж шалтгааныг ачааны тоо болон мөрний харьцаанд үндэслэн тайлбарладаг.

5.2.4. Үнэлгээний нэгж 4. Амьд бие амьдралын орчин

Нэгж	Суралцахуйн үр дүн	№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур
5.4. Амьд бие ба амьдралын орчин	5.4.1. Сурагч ургамлын амьдралын эргэлтийн үе шатыг тайлбарлаж чадна.	5.4.1.1	Сурагч өөрийн ургуулж буй ургамлаар жишээлэн ургамлын амьдралын эргэлтийг зураглаж тайлбарладаг.
	5.4.2. Сурагч тухайн ургамалд тохирох үржүүлэх аргыг сонгон хэрэглэж, ургамал ургах таатай орчныг тодорхойлдог болно.	5.4.2.1	Сурагч сонгосон ургамлын үржүүлэх аргыг өөрийн туршсан ургамлын жишээн дээр үндэслэн тайлбарладаг.
	5.4.3. Сурагч амьд биеийн үржил, хөгжлийн онцлог шинжүүдийг хооронд нь харьцуулах замаар судалж, түүнийг загварчлан тайлбарладаг болно.	5.4.3.1	Сурагч хүн ба амьтдын үржил хөгжлийн онцлог шинжүүдийг загварчилж, түүнийгээ харьцуулан тайлбарладаг.

Гүйцэтгэлийн түвшин

№	Суралцахуйн үр дүнгийн шалгуур	Гүйцэтгэлийн түвшин			
		I	II	III	IV
5.4.1.1	Сурагч өөрийн ургуулж буй ургамлаар жишээлэн ургамлын амьдралын эргэлтийг зураглаж тайлбарладаг.	Ургамлын амьдралын эргэлтийн үе шатуудыг нэрлэдэг.	Ургамлын амьдралын эргэлтийн үе шатуудыг таньж зөв дараалалд оруулдаг.	Ургамлын амьдралын эргэлтийн үе шатуудын онцлогийг загвар зураг дээр тайлбарладаг.	Өөрийн ургуулсан эсвэл ургуулж буй ургамлаар жишээлэн ургамлын амьдралын эргэлтийн үе шатуудын ялгааг зураглаж тайлбарладаг.
5.4.2.1	Сурагч сонгосон ургамлын үржүүлэх аргыг өөрийн туршсан ургамлын жишээн дээр үндэслэн тайлбарладаг.	Ургамал үржүүлэх аргуудыг нэрлэдэг.	Ургамал үржүүлэх аргуудыг харьцуулан тайлбарладаг.	Ургамал үржүүлэх аргаас сонгосон аргаараа хэрхэн үржүүлж ургуулсанаа тайлбарладаг.	Сурагч сонгосон ургамлын үржүүлэх аргыг өөрийн туршсан ургамлын жишээн тайлбарладаг. Мөн ургамал үржүүлэхэд анхаарах зүйлсийг бусдад зөвлөдөг.
5.4.3.1	Сурагч хүн ба амьтдын үржил хөгжлийн онцлог шинжүүдийг загварчилж, түүнийгээ харьцуулан тайлбарладаг.	Сурагч өгсөн амьтдаас шавжийг ялган таньдаг.	Шавжийн онцлог шинжийг тодорхойлж зарим шавжийг нэрлэдэг.	Шавжийн амьдралын эргэлтийн үе шатуудыг дарааллаар нь ялган тайлбарладаг.	Бүрэн ба бүрэн бус хувиралтай шавжийн амьдралын эргэлтийн үе шатуудын ялгааг харьцуулан тайлбарладаг.
		Хүн ба амьтдын амьдралын эргэлт, хөгжлийн үе шатуудыг зураг дээр таньж нэрлэдэг.	Хүн ба амьтдын амьдралын эргэлт, хөгжлийн үе шатуудыг зураглаж тайлбарладаг.	Хүн ба амьтдын амьдралын эргэлт, хөгжлийн үе шатуудыг зураглаж харьцуулан тайлбарладаг.	Хүн ба амьтдын амьдралын эргэлт, хөгжлийн үе шатууд, үржил хөгжлийн онцлог зэргээс сонгон загварчилж, загварчилсан зураглалаа хооронд нь харьцуулан тайлбарладаг.

“ЕБС-ийн Бага боловсролын хичээл, сургалтын үр дүнг үнэлэх шалгуур”-ыг боловсруулсан ажлын хэсэг:

Математик

А.Гантуул	МУБИС, БС-ийн багш, доктор (Ph.D)
Б.Болортуяа	“Хаан Эрдэм” сургуулийн сургалтын менежер
О.Наранчимэг	“Шинэ Монгол Харүмафүжи” сургуулийн багш, тэргүүлэх
Д.Мөнх-Өлзий	“Сингафур” сургуулийн багш, заах аргач

Монгол хэл

Ш.Оюунцэцэг	БМДИ-ийн зөвлөх багш
П.Одсүрэн	БМДИ-ийн арга зүйч, доктор (Ph.D.)
Д.Ганчимэг	БХ, Бага боловсролын хөтөлбөрийн судалгаа хариуцсан мэргэжилтэн, магистр

Хүн ба Орчин, Хүн ба Байгаль

Э.Даваахүү	“Суралцахуйн баясгалан” сургалт, судалгааны төвийн захирал, магистр
Д.Чанцалдулам	“Шинэ Монгол Харүмафүжи” сургуулийн багш
З.Лхагвадулам	24 дүгээр сургуулийн багш

Хүн нийгэм

У.Туяа	Боловсролын хүрээлэнгийн секторын эрхлэгч, доктор (Ph.D)
Д.Янжинжав	Боловсролын үнэлгээний төвийн мэргэжилтэн, магистр

Дүрслэх урлаг, технологи

С.Отгонтуяа	Боловсролын хүрээлэн, ЭША, магистр
Ч.Алтанчимэг	20 дугаар сургуулийн багш, зөвлөх
Б.Мөнхтуяа	“Амгалан” цогцолбор сургуулийн багш, магистр
С.Цолмон	“Шинэ эхлэл” сургуулийн багш, зөвлөх
Ж.Энхбаатар	“Шинэ зуун билэг” сургуулийн багш, зөвлөх

Эрүүл мэнд

Ч.Байгалмаа	МУБИС, БСС-ийн багш, доктор (Ph.D)
Б.Болорцэцэг	Нийслэлийн ЕБ-ын 1 дүгээр сургуулийн багш, зөвлөх
Ц.Дийдэрмаа	Нийслэлийн ЕБ-ын 47 дугаар сургуулийн багш, зөвлөх

Хөндлөнгийн шинжээч:

Д.Түмэнбаяр	МУИС. ШУС-ийн математикийн тэнхимийн багш, доктор (Ph.D)
Ө.Цэндсүрэн	Монгол улсын гавьяат багш
С.Түмэндэлгэр	МУБИС, НХУС, Нийгмийн ухааны тэнхимийн багш, доктор (Ph.D), дэд профессор
Д.Хөхөө	МУБИС-ийн ДУТС-ийн зөвлөх багш, доктор (Ph.D)
Э.Мөнгөнтулга	МУБИС-ийн МБУС-ийн багш

Техникийн редактор:

Г. Дэлгэрмаа	Боловсролын үнэлгээний төвийн мэргэжилтэн, доктор (Ph.D)
Т.Отгон-Эрдэнэ	Боловсролын үнэлгээний төвийн мэргэжилтэн

Хэвлэлийн эх бэлтгэсэн дизайнер:

Э.Сансартуяа	"Хас дизайн пресс" ХХК-ийн дизайнер
Л.Алтансүх	Боловсролын үнэлгээний төвийн ахлах мэргэжилтэн

Энэхүү номын цахим хувилбар нь www.eec.mn вэб сайтад байршсан болно.

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ
БОЛОВСРОЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТӨВ

БОЛОВСРОЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТӨВ

Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 6-р хороо
Энхтайваны өргөн чөлөө, Арслантай гүүр
“ОЮУНЫ УНДРАА” группийн байр

Утас: 70119498, 70118485
И-мэйл: info@eecs.mn